

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИ

2011 сыл
Бэс ыйын
11 күнэ
Субуота №69-70
(10497)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастыг хаһыата»

Үрүг тунах
Ыһаабы көрсө

Быйылгы Ыһаах бары билэрбит курдук, И.Е. Винокуров төрөөбүтэ 115 сылыгар анаар. Онон сайынны көрсөр биир улахан бырааһынныктыгыг Хатыг Арыы нэһилигин сиригэр-уотугар бэлиэтиэхпит.

Кыһыл Дэриэбинэ хатыг чарагнаах, маанылаах кырдалыгар улуустаагы ыһаабы көрсө 6,5 мөл. солк. суумалаах тутуу бара турар. Кырдалы балачча кэнгэтэн, түһүлгэ арааһын, ураһалары, сайынны балаһаннары, оҕо оонньуур площадкаларын туттуттар. Чараг быйыгыгар мастан кыһыллыбыт кыыллары-сүүлэри, сахалыы таҥастаах дьону туруорбуттара тупсафайдык көстөр. Итиэннэ курүүлээн-хаһаалаан, уутуйар, бадарааннар сирдэринэн суолун онорон, кириигэ муоста туттуттара, улууска суох дьонун ыһаахтыыр туонаҕа кубуллубут. Манна барыта 30-ча киһи үлэлиир. Тутуу биригээдэлэрэ Намтан, Горнайтан, Покровскайтан, Дьокуускайтан бааллар, оннооҕор ыраах Халыматтан тийэ кэлэн үлэлээн ааспыттар. Ыһаах кырдала алаһа, арчы, оһуохай, фольклор, оҕо саас, эстрада түһүлгэлэрдээх буолуоҕа. Моҕол уонна икки кыра ураһалар, элбэх киһи оло-

ЫһААХ КЫРДАЛА ЫҢЫРАР

грамма ситэрэн-хоторон, толорон биэриэҕэ.

Улуустаагы культура управлениета ыһаабы сылын аайы со-

быһыгар ыарахан олоҕун, кини киһи, салаяаччы быһыытынан бастыг хаачыстыбаларын көрөн-истэн киэн тутталларыгар туһуланар. Маны сэр-

нун тыыннаан, санаттан-сага сүрээни киллэрэн тэрийэргэ дьулуһар. Быйыл даҕаны урукку сылларга маарынаабат ис хоһоонноох бырааһынныктыгы кэтэһибит. Ол курдук сүрүн болгомто үбүлүүйдээх сыл кылаабынай геройа — чулуу политической уонна государственной деятель Илья Винокуров олоҕор, үлэтигэр уурулуоҕа. Алта эпизодтан турар театриализованнай представление көрдөрүллүөҕэ. Манна улуустаагы уус-уран фестиваль түмүгүнэн сүүмэрдэммит бастыг нүөмэрдээх нэһиликтэр кыттыахтара. Кинилэр: Модуттан, Бетүнтэн, Хатыг Арыытан, Намтан талылан Илья Егорович араас сылларга олоҕун диригэтэн кэпсиэхтэрэ. Бу туруоруу аан бастаан кэлэр кэнчээри ыччакка, эдэр дьонго Илья Винокуров эриэкэс, чаҕылхай, хатыламат, ол

гэ үйэлэри уңуордаан баччага тийэн кэлбит ыраастаныы сирэ-туома, алгыс, оһуохай, оһуор үңкүүтэ ыһаах тэтимин, тутулун устун толору буолуоҕа. Биир сонун уонна элбэх көрөөччүнү түмэр түһүмэх — „Энгиэли боотура“ өбүгэлэригэр төрүт оонньууларыгар күрэхтэһи. Манна улуустан уонна И.Е. Винокуров үлэлээн ааспыт Булун, Бүлүү, Өлөөн, Чурапчы улуустарыттан күс быһый, ат бөҕө дьон кэлэн күүстэрин холоһуохтара. Күрэхтэһи 80 кг диэри ыйааһынна ытыллар. Биэс көрүн: үс төгүл үс, мас тардыһыта, 1000 км сүүрүү, хапсарай, таас көтөҕүү бастыгы быһаарыахтара. Бастабыкка улуус дьаһалтата Кытай тыраахтырын бэлэх уунуоҕа, оттон призердары сыаналаах бэлэхтэр бүтүлүлэр. Бу курдук ыһаах программата киэн, баай ис хоһоонноох. Ону барытын сиһилии кэпсээбэппит. Бэс ыйын 21 күнүгэр бэйэбит кэлэн көрөөрүн, дуоһуйа сынһанаарын.

Л. УВАРОВСКАЯ

рон аһыыр балаһаннара, хорчупкалар уо да ыһаах солбуллубат атрибуттара тутулуубуттар. Бу уран оһоһуулаах үгүс тутууну бырааһынныктыгы про-

ТҮӨЛБЭБИТ ТУПСАРЫН ТУҢУГАР

сирин былаанынан диригник хастаран, ол кэнниттэн ыалга кириэр уу турбаларын холботторон, массыналарга ханааба үрдүнэн маһы дуу, тимир дуу туора бырааһыахха. Ыаллар ханаабаҕа үрдүк гына турба ырааһалар, кумах турбаны улахан ортотунан симиллэн уу барбат.

Холобурдаан бэйэм уулуссабын суруйабын. Атын улуустарга, бэйэбит дэ нэһиликтэригэр бу — уопсай ыарыы. Киһи барыта кэмчитик олотор кэмигэр уу-бадараан ортотугар олоҕорбут туһугар улуус бу салааҕа эппиэттээх салаяаччыта, нэһиликтэр баһылыктара өлүү суолун нэтээгэнэн бүлээбэккэ, чаччы туһалаагы толорору хонтуруоллууллары сүбэлиэххэ баар этэ.

Манна даҕатан этииһин. Иномарка массына омук суолугар түргэнтик сылда ыөрөннөҕө дии. Арааһа, иччитин да истибэт быһыылаах.

Биридэ массынабынан сэ-

рэнэн-сэрэнэн пиэрибэйинэн маннайгы детсад туорааһыныгар таҕыстым. Музыкальнай оскуола анараа өттүгэр икки массына хапталдыһан эрэрэ. Кэннибинэн сус гыммыт массына Петров маһаһыныгар хорус гынна, тохтуу биэриэм икки ардыгар иннибинэн иһиэрэн ааспыт иномаркам вокзалы ааһан эрдэбинэ Россиям массынаатынан дьэ орулаан-сарылаан хонуннум. Арааһа, хойуу сырылаах туорааһыннары көрөр сөп буолсу.

Быйыл кыһынны, сааскы өттүгэр хаһаангытааҕар даҕаны нэһиликтэргэ тийэр суоллары, оройуон киинигэр уулуссалары көннөрөр буолбуттарыгар олус махтанабын. Арай баҕарыам этэ, оскуолалар, детсадтар, суолга ыксыбыт маһаһыннар утарыларыгар, элбэх сырылаах мунуктарга кыра соҕус очурдары-боллурдары хаалларар ордук буолсу. Оччоҕо айылҕабыт быһыытынан бытааран аасыһа этибит.

И.А. БУБЯКИН

Ой дуораана

СЭРГЭХ СЫЛЛАР КЭЛЛИЛЭР

«Энгиэли» хаһыат кулун тутар 10 күнүнээҕи нүөмэригэр П. Тарскай «Аны үс сылынан» диэн ыстатыйатын ааҕан баран санаабын үллэстииһин баҕарабын. Саха сирин норуоттары VI спартакиадата биһиэхэ буолара үрдүк чиис уонна үөрүү.

Дьэ, бириэмэ үс эрэ сыл баар. Улахан тутуулар, өрөмүөннэр, тупсарыы үлэлэр элбэх бириэмэни да, элбэх харчыны да эрэйэлэр. Кыахтаах тэрилтэлэр көмөлөһөллөрө буолуо. Үрдүкү былаастар харчыны эрэйдээбэккэ көрөн истэхтэринэ уонна түргэн-тарҕан туттуу, кэли-барыы буолабына ситиһиллиэҕэ. П. Тарскай син кыаллары билэн суруйдаҕа.

Оттон мин этиилэрим, баҕар, кимиэхэ эрэ солуута суох курдук буолуохтара да, син болдомтоҕо ылыллара дуу диэн суруйабын. Бастакытынан, Нам с. Ленин уонна Октябрьскай уулуссаларын дьиэлэрин эпсизидээһин, кырааскалааһын кыаллыбат буоллабына, ханнык баҕарар эргэрибит, хараарыт дьиэни үчүгэй крыша уонна түннүк киэргэтэр. Онон уопсай дьиэлэригэр саҕа крышаланан арыый сэргэхсийдилэр, аны бу дьиэлэр түннүктэрин арааматын уонна ыстаабаннарын сырдык дьүһүнүнэн кырааскалаахха, лаппа сэргэхсийэ этилэр. Оттон биһиги хас биридии квартирабыт, дьиэбит, селобут тупсарыт туһугар биридии баанка кырааска атыылаһан эбэтэр харчытынан биэриэ этибит. Сайын ыччат биригээдэтэ үлэлиэ дьиэбиттэрэ, олоҕо кырааскалыахтарыт сөп.

Иккиһинэн, тэрилтэ аанын ахсын быстах мас олоҕоһуоҕа, «Ленагаз» таһыттан саҕалаан автовокзалга дылы солорд кыттыгыгар мас олоҕоһуоҕа. Үөт мас үнүгэһинэн олоҕоһуоҕо ордук буолуо, үс сылынан син үүнэ сатыа этэ. Хатыг умнаһын турууллубут мастар оннуларыгар эмиз олоҕоһуоҕо буолуо. Арай бастакы сылга харчы төлөөн туран үчүгэйдик уу кутуллара буоллар, үүнүөҕэ. Барыта саҕа күрүүлэнэр ордук.

Поликлиникабыт тутуллан бүтөн селобутун киэргэтиэ этэ. Арай утары дьиэлэри тупсарыахха наада. Чуолаан, оҕо библиотекатын иннигэр тимиринэн күрүү-хаһаа оһоһуулар наада, оҕо тэрилтэтэ оһолтон-дэнтэн көмүскэллээх буолуохтаах. Оһолор кирилизинэн сүүрэн-тахсан массынаҕа кэтиллэ түһэллэрэ хас да түбэлтэлэрэ буолбута. Төрөппүттэр ол туһунан культура управлениетыгар былырыын сайабылыанна биэрбиппит болгомтоҕо ылыллыбатаҕа хомотолоох. Бу сырыыга баҕабыт туолуо диэн эрэнэбит. Аны биир сылдыр сирбит — кинотеатр иннэ эмиз мөлтөх көрүннээх, ону эргэ күрүөтүн көтүрөн саҕардыллар буоллар.

П. Тарскай «Үрдүк иирэ» туһунан суруйбута үчүгэй, ити ситэриллэн бүтүһүнэ, тыый, дьон бөҕөтө сылдыһа этэ, биһиги кырдыа-бастар да көрүү этибит. Чэ, бары олохтоохтор селобут тупсарыгар бары кыһаһаһайын, сүбэтэ-амата биэрэн, суруйун. Этээстээх дьиэлэр олохтоохторо, дьиэбит таһын ыраастык тутун, бу куортаннаһан олоҕоһууларга эмиз сыһааннаах.

Т. МОСКВИТИНА,
пенсионер, Нам с.

Н.И. Эверстов, Модут нэһилигин олохтооҕо:

— „Энгиэли“ хаһыакка саамай ааҕылымтыа бастакы уонна бүтэһик балаһалар буолаллар. Ис балаһаларга бэчээтэнэр ыстатыйалар ис хоһоонно маарынаһаллар, ону уларыта сатааһын. „Үтүтэн үһүэйэннэрин“ элбэхтэ бэчээттээн, саатар нэдиэлэҕэ бирдэ. Саҕа сокуоннар туһунан сырдаттын. „Сынһаланҕа“ анекдоттары сахатытын, кылгас көрдөх кэлсээһинэр курдук.

Мин хаһыакка суруттара иликпин, булгуччу суруттарыам.
Л. УВАРОВСКАЯ

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Э сиэли» хаһыакка сибээс отделениеларынан, общественной сурутааччыларынан 2011 сыл иккис арыгар суруттуу ытыллар.

2011 сыл иккис агарыгар суруттуу
6 ыйга — 330 солк.,
3 ыйга — 165 солк.,
1 ыйга — 55 солк.

Хаһыат индексэтэ — 54889,
нэдиэлэҕэ иккитэ тахсар.

СУРУТУУ - 2011

Тыя сиригэр — дохуоттаах үлэни

Билингги кэмгэ үгүс киһини «сүөһү иитиитин улуус үрдүнэн дохуоттаах салаа онгоруу туорайдыр туох мэхэй баарый?» диэн мунаах санаа үйэ-хаайа тутар. Ону дьэ-кэрдэн биэрэр сыалтан СР «Сахапемхолбоһук» Нам улууһунаабы племенной үлэҕэ специалиһа Мария Васильевна Жиркованы кытта көрсөн сэргэстим.

— Мария Васильевна, накуанан, киһи аймах өр сыллардаах, сыралаах үлэтинэн дакаа-стаммытын үрдүк хаачыстыбалаах бороуда сүөһүнү үксэтип, иити биир биэргэ тирэҕэ искусственной сизмэлээһин буолар. Ол туһунан сырдатат үһүөҥ буолаарай?

— Ынаҕы искусственной сизмэлээһин — Россия биологической наука-тын XX-с үйэҕэ биир улахан ситиһиитэ буолар. Биир бороуда атыһы оҕуһунан 50-100 ынаҕы сылга сизмэлээн 10 төгүл сүөһү генетической сайдыытын, племенной хаачыстыбатын, бородуксуйаны үрдэтэри ситиһиһи научнай-дык дакаа-стаммыта. Сайдыылаах дойдудуларга бу ньыманы ылыннан баһылаабыттары бэрээдэгэ. Арҕаа Европаҕа уонна Хотугу Америкаҕа искусственной сизмэлээһининэн 20 сыл устата сылга 3000 кг-тан 7000 кг тиийэ үүттээх бороуда ынахтары үөскөтүлэр. Оттон 1500 кг үүгү биэрэр ынахтары быраактаан иһэллэр.

— 80-с сыллардаахха биһиги республикабыт совхозтаригар искусственной сизмэлээһин оннун булан испитэ. Ситиһиллэр, үрдүк көрдөрүүлэр да баалара дии?

— Оннук. Саха сиригэр урут совхозтар баалларын саҕана искусственной буоһатыгы үгүс хаһаайыстыбаларга тэриллэн, сүөһү хаанын уларытыыга, племенной үлэни тупсарыыга, сүөһүттэн ылыллар бородуксуйаны үксэтиигэ улахан хамсаатыны таһаарбыта. Бу салааҕа үгүс суобастаахтык үлэлээн бэйэлэрин кылааттарын оройуон тыатын хаһаайыстыбата сайдарыгар киллэрбит биһиги аҕа көлүөнэ селекционер-зоотехниктарбытын Ларионова Евдокия Егоровнаны, Винокурова Мария Семеновнаны, Колесова Прасковья Павловнаны, Местникова Маргарита Гаврильевнаны, Баишева Мария Ивановнаны, Ваишев Афанасий Леонтевичи о.д.а. махтана ахтабыт.

— Биһиги улууспутугар бу олус наадалаах, көдүүстээх үлэ атаҕар туруутугар үлэ хайдах баран эрэр?

— Кэлин республика Президентин, правительствотын ыйааһынан бу дьыалаҕа «Сахапемхолбоһук» үлэлээһэр. Билигин тэриллээх хаһаайыстыбалар аҕыйах буолан сүөһүнү чааһынай ыаллар, бааһынай хаһаайыстыбалар көрөллөр. Үгүс ыаллар ынахтарын сизмэлэтэр сорумматтар, аахайбаттар. Бу бопһуруска биһиги улууспут салалтата ылсан искусственной сизмэлээһин тупсарын туһугар элбэх үлэни тэрийэн эрэр. Ол курдук, 2010 сылга улууспут баһылыгын дьаһалынан табаарынай борооскулары аттатыыга 200 тыһ. солк. көрөн күһүн аттааһын босхо ыгтыллыбыта. 2011 с. муус устар ыйга техник-осеменатордары, нэһилиэк тыатын хаһаайыстыбатын специалистарын, баһылыктары кытта «Сахапемхолбоһук» салайааччылары ынгырылаах улуус баһылыгын 1 солбуйааччы Слепцов Н.В. киэн

кэпсэтиини ыыпыта, сороктары туруорбута. Ол түмүгүнэн ыам ыйын 12 күнүгэр «Сахапемхолбоһук» кытта сөбүлэн түһэрсиллэнэ. Икки ыйдаах мөсчүк биллэрилиннэ. Бу күнүгэр «Сахапемхолбоһук» воспроизводствоа отделын специалистара тахсан нэһилиэнньэҕэ өйдөтөр үлэни, техник-осеменатордарга аттестация ыыта сылдьаллар.

— Бу үлэ сүһүөҕү туруутугар нэһиликтэри кытта хайдах үлэлээһит? Ханнык ирдэбиллэри туруорабыт? Туох кыалла илгийт?

— Осеменатордар үлэлиир усулуобуйаларын тэрийиитэ олохтоох МТ дьаһалталара, тыя хаһаайыстыбатын специалистара көмөлөһүөхтээхтэр, кинилэр үлэлэрин хонтуруоллуохтаахтар. Ол курдук, бастатан туран, сүөһүлээх дьоннору ынахтарын сизмэлэтэллэрин, аттамматах атыһы борооскуларын аттаталларын курдук нэһиликтэрин

хапемхолбоһук» нөһүө ангарын субсидиялыыр. Оччотугар бири ынаҕы буоһуор диэри сизмэлэтэргэ 200 солк. хаһаайын төлүүр. Түмүгэ — ыраас хааннаах төрөлкөй төрүүх. Дьининэн, 200 солк. мээһэҕэ барара элбэх, оттон сүөһүлээх хаһаайын ити 200 солкуобайыгар ынаҕын сизмэлэ-тэн үчүгэй төрөлкөй төрүүбү ыллаҕына быдан барыһыраарын өйдүөхтээх.

— Ынах оҕуһунан эбэтэр искусственной сизмэлээһининэн буоһатылган сөп. Хайта хаһаайыстыба ордугуй, барыстааҕый?

— Билигин сүөһү иитиитин сайыннарыыга дойду үрдүнэн күүстээх политика бара турарын, ким сүөһүлээх, бастатан туран, үчүгэй төрүүбү ылан үрдүк бородуксуйаны ыларга дьулуһан үлэлиэхтээх. Оччоҕо эрэ дохуот хаһаайыстыбаҕа кириэн байылыат олохтоно. Үчүгэй төрүүх элитнай бороуда оҕустар сизмэлэриттэн кэлэрин ситиспит хаһаайын инникитэ кэскиллээх. Сордохтор, кырдык, «айылда биэрбитэ» ордук, оҕус эрэ ынаҕы сабыах-таах» диэн өйдүүлэр. Ирдэбил

ҮЛЭЛЭЭТЭХПИТИНЭ КЫАЙЫАХПЫТ

(Интервью)

М.В. Жиркова Партизан «Туора күөл» сайылыгын үлэһитэриниин

иһигэр өйдөтөр-дьаһайар үлэни ыытыахтаахтар, дьаһаллары олохтоохтаахтар. Ирдэбил быһыытынэн нэһиликкааһы искусственной сизмэлээһин пууна баар буолуохтаах. Билингги ырыынак үйэтигэр пууну үлэлэтэргэ үп-харчы көстүбэттинэн биһиги осеменатордарбыт үгүстэрэ бэйэлэрин дьыалэригэр базаланан үлэлииллэр. Онон саатар сизмэлээһин пуунун сайынны кэмгэ үлэлиир гына тутуохха сөп. Сайын сайылыктарга хайаан да сизмэһит тахсарын ситиһиэхтээхпит. Улахан нэһиликтэргэ осеменатордар тиийбэттэр. Сыллата министерство иһинэн үлэлиир учебнай-курсовой комбинакка бадалаахтары үөрэти тэриллэр. Онно биһиги улуустан үөрэнээччи, бадалаах аҕыйах диэн бэлиэтиэххэ наада. Дьининэн, осеменаторга ким бадарар эбии хамнас онгостор сыаллаах, ынаҕы буоһатарга дьулурудаах, эппизитинэстээх киһи үлэлиэн сөп. Бааһынай хаһаайыстыбалар бэйэлэрин ынахтарын сизмэлииргэ үөрэниэхтэрин сөп. «Сахапемхолбоһук» хамнастарын, пенсионнай муньунууларын төлүүр, племенной, үрдүк элита хаачыстыбалаах атыһы оҕус сизмэлэринэн хааччыйар, азотунан дьуар иһиттэри заправкалыыр, инструменнары чэпчэки сыанаҕа, атыһы оҕус сизмэтин харайар дьуар иһиттэри лизинг бэрээдэгинэн атыһылыр. Күн бүгүн улууспутугар оҕус сизмэтин харайар дьуар иһит сорох нэһиликтэргэ тиийбэт. Холубур, Хатын Арыы нэһилиэтин Кыһыл Дэрэбинэтигэр дьуар иһит алдынан хаалла. Хамаҕатаҕа эбии иһит наада, Партизанга иһиттэрэ эргээн быһылыыр, азота түргэнник көтөр, оҕус сизмэҕэ буорту буолуон сөп, оччоҕо ынаҕы буоһатар көдүүһэ аччыыр.

— Сизмэлээһин иһин сүөһүлээх киһи төһөнү төлүүрү көрүллэрий?

— Ынаҕы сизмэлээһин өнгөтө 400 солк., онтон правительствобит сүөһүлээх дьону өйөөн «Са-

тахсар, оккуран, ыарыһах ньирийдэр төрүүллэр, сүөһү кэхтэр, инники бородуксуйа биэриитэ намтыыр. Күннээҕинэн салайтаран, былыргылы дьаһанан олохторбут тухары сүөһүттэн ылыллар бородуксуйа үрдүүр, элбиир кыаҕа суох, элбэх бородуксуйаны биэрбэт ынаҕы иити «кумахха ууну куппунт кэриэтэ» туох да көдүүһү биэрбэт, ороскуота улахан.

— Саҕа сүөһү иитэн эрэр ыалларга, эдэр дьонно тугу сүбэлээн этэй?

— Сүөһү ууланьыта сизмэлээһин ынах көүүйэр кэмин теһе баттаһа оноһуллубутун тутулуктаах. Ынах хаһан төрөөбүтүн, аан бастаан көүүйбүтүн билэн, сурунан ылыллыахтаах. Иккис көүүйүүттэн сизмэлиир ордук көдүүстээх Ынах оротунан 18-22 хонук буола-буола көүүйэр. Хотонго кириэн баран, уоту холбуугун. Сүөһү онно эрэ аахайбат буолар. Оттон көүүйбүт ынах тура биэрэр. Йицеклеткалары сипит сүөһү «ураты» миэстэлэрин саланара, салыра эбиллэр. Биир сиргэ турбат үлүгэрэ. Тэпсэнниир. Таһырдыа сылдьан, оннооҕор атын сүөһү да ыгыннаҕына, аахайбакка туран биэрэр. Оччоҕуна ветеринары, осеменаторы ынгыран сүбэлэтиэххитин сөп. Наука да, урукку уопуһу да ону дакаастаабыта, көрдөрбүтэ.

— Мария Васильевна, үчүгэй кэпсэниин, быһаарыыҥ иһин махтал. Кэпсэтибит сүһүнүнэн уонсай түмүгү онгорор буоллаха сүөһүнү элбэтэр, бороудатын тупсаран элбэх дохуоту ыларга саамай түргэн, табыгастаах суол искусственной сизмэлээһини тэрийиитэ сытар эбит дии?

— Итинтэн атын, түргэнник көдүүһү биэрэр суол суох. Онон ынаҕы искусственной сизмэлээһин сүҥкэн оруолун, суолтатын өйдөөн бары сүөһү хаһаайыныттан сизмэһитигэр, ветеринарыгар, специалиһыгар уонна баһылыктарга тиийэ ылсан үлэлиэхтээхпит.

КООПЕРАТИВТАРЫ ТЭРИЙИЭХХЭ

Тыя хаһаайыстыбатын сайыннары биир көдүүстээх көрүнгүнэн биһиги улууспутугар кооперативтары тэрийи буолуоҕа. Тоҕо диэтэххэ, тыя сирин үлэһит дьонун түмсүүлээх коллективтара үөскүүрүгэр кини кэскиллээх тирэх буолуо. Кооперативтары тэрийдэхпитинэ улууспут социальнай-экономической сайдыытыгар улахан көмөлөөх хардыы буолуо этэ.

Истэр тухары илин энгэр улуустар үгүстэрэ тыя хаһаайыстыбатын кооперативтарын тэринэн үлэли олохторлор. Маны сатаан тэрийэр эрэ наада. Онно бэйэбит испиттэн биллилээх, патриот киһини булан кооператив салайааччыта онгордохпутуна бэйэбит абыранарбыт чуолкай. Манна кылаабынайа киэн сиринэн сылдьан атын сирдэргэ тэриллит кооперативтар уопуттарын үөрэтэн, билсэн бэйэҕэ тэрийэр кооперативын устаабын онгостуохтаах. Ол кэһне ким кооперативка кириэн, холбоһон бадалаахтары муньан кооператив чилиэннэринэн ылан, ол састаабынан бэйэтин бырабылыанньатын тэрийэн син урукку колхозка майгыны-ыт тутулу олохтоохтаах. Оччоҕо эрэ тэрээһиннээх үлэ барар кыахтаах. Кооперативка кирибит ыал, эбэтэр биирдиллэн дьон, ынах, сылгы сүөһүлэрин дуоҕабынан биэрдэхтэринэ сүтэн-онон хаалбатын ситиһиллэр.

Кооперативка холбоһон ынах сүөһү, сылгы биэрбит ыаллар сүөһү көрүүттэн босхолонон бэйэлэрин дьыалэрин-уоттарын, хаһаайыстыбаларын көрүнэллэригэр кыах үөскүүр. Үлэтэ суох дьон кооперативка үлэлээн, үлэ миэстэтин булан, хамнастаах үлэһит буолар кыахтара үөскүүр. Онон тула өтгүнэн барыстаах. Ити мин холбурдаан эттим. Үкчү итинник буолуохтаах диэбэппин. Хотон суох кооператив хайдах да тэриллэр кыаҕа суох. Онон аныгылыты толору механизациялаах, таһыттан тымныыны киллэрбэт, иһиттэн итиини таһаарбат матырыяалынан хотону тутуохха. Ким үчүгэй, сылаас, механизациялаах хотонго кириэн үлэлиэ суоҕай? Манньк хотоннору улууспут салайааччылары бырайыактаан, правительствоҕа, тыя хаһаайыстыбатын министрствотугар туруорсан үбүлүүллэрин ситиһиэхтэрин сөп.

Григорий КОКОРЕВ, улуус уонна нэһилиэк Ытык киһитэ, тыыл, үлэ ветерана, Хамаҕатта

Өбүгэ үгэһин умнума

КЫМЫС ОЛУС ТУҢАЛААХ УТАХ

Кымыс киһи организмгар наада буолар ингэмтиэлээх веществоларынан баай уонна кинилэр үчүгэйдик, түргэнник ингэр буоланнар киһи хаанын састаабын, хаан эргийиитин, араас ис органнар үлэлэрин тупсарар.

Ону былыр-былыргыттан араас омуктар өйдөөн, кымыһы таптаан иһэр утах онгостубуттара. Ол курдук, кымыһы аан бастаан Азия омуктара онорбуттара уонна ыраах айаннарыгар илдьэ сылдьаллара биллэр. Сахаларга кымыс ааспыт үйэ 50-60 сылларыгар диэри киэнник биллэр утаһынан эрэ буолбакка, өссө күннээҕи аһылык быһыытынэн туһаныллар. Ол курдук, былыргы сахалар кымыһы сайын устата элбэхтик иһэллэрэ, оттон күһүн кытараабыт биэлэри ыан кымыс онгорон иһэллэрэ. В. Серошевский (1896), С. Токарев (1945) суруйалларынан, саха ыаллара күннэ биир биэрэрэҕэ диэри кымыһы иһэллэрэ.

Биир киһи 5 литэрэ кымыһы истэҕинэ организмэ белокка, үүт сыатыгар, кальцийга, фосфорга, калийга, «С» битэмийнэ о.д.а. веществоларга сууккатааһы наадыытын толору ылар. Итини таһынан кымыска араас астары, ордук арыыны, сүөгэйи, араас үүнэ-эйиллэри эбэн кинини ингэмтиэлээх веществоларынан байыталлар. Ол курдук, В. Серошевский суруйарынан, кымыска бэс сутукатын, сардаананы, онтон да атын үүнээйилэри эбэллэрэ. Дьэ, ол иһин сахалар кымыһы саамай ыарахан үлэ бириэмэтигэр иһэллэрэ. Ордук от охсооччулар сүрүн утахтарынан кымыс буолара.

Саха сиригэр кымыс маннайгы аан дойду сэриитин, онтон гражданскай сэрии сылларыгар адыс онгоһуллубат буола сылдьыбыта. Кымыс сүдү туһатын сыаналаан Максим Кирович Аммосов 1927 с. саха норуотун кымыс онгоруутун чөлүгэр түһэрэргэ, кымыс онгоруоччуларга анаан көүлүүр дьаһаллары олохтуурга ынгырыта. Ол эрээри ити сылларга кымыс дэлэйбэтэҕэ, оччоҕо утаҕа сылгы сүрүн көлөнөн буолара. Колхозтар тэриллиттэрин кэһне кымыс сайынны кэмгэ эрэ, икки, икки ангар ый устата, ыһаахха уонна отчуттара анаан онгоһуллар.

Кымыс ордук сэллиги эмтииргэ улахан туһалаах, киһи этигэри-сиинигэр наадалаах элбэх ингэмтиэлээх веществолардаах утах. Онон нэһилиэнньэ аһылыгын рационун итинник бары өттүнэн үрдүктүк сыаналанар аһылыгынан байытар туһуттан кымыһы онгорууну киэнник тарҕатар наада.

Балаһыны бэлэмнээтэ И. Иванов

Миигин тэнгээжин курдук көр

2010 сылга улуус инбэлиит-тэрин обществотын председателэ Иванова Матрена Семеновна үлэтин республика инбэлииттэрин обществота бэлиэтээн, Москвадан ВОИ Киин управлениетын грамотатын нафараадаланна уонна ох талыллан Нам улуунун инбэлииттэрин обществотын председателинэн үлэли сылдыар. Обществот саамай тутуах үлэтиитэринэн Кривошапкина Валентина Иннокентьевна, Охлопкова Варвара Аркадьевна буолаллар. Республика спортсменнарын чиестиир «Спортсменнар балларыгар», Нам улуунун инбэлииттэрин обществота «Лучший организатор массовых, спортивных мероприятий среди людей с ограниченными возможностями» уонна «Спорт без границ» номинацияга тиксипитэ, бу улахан ситиһии буолар. 2010 сыл түмүгүнэн улуус спортсменнарын чиестиир тэрээһингэ 5 инбэлиит спортсменнарбыт чиестэннилэр. Улууска, республикага, улуустар икки ардыларынаагы күрэхтэһиилэргэ куруутун кыттар, миестэлээр спортсменнарбыт: Собакина Людмила Васильевна, Дьячковская Розалия Гаврильевна, Захаров Николай Николаевич, Шербачков Василий Егорович, Халдеев Иван Гаврильевич.

Дьокуускай куораттан «Институт новых технологий» диэн тэрилтэни кытта Ыкса үлэлиит-бит, улууска компьютердары биеэрэн, нэһилиэнньэ уонна инбэлиит оҕолору компьютерга үөрэтэр киин улуустаагы оҕо библиотекатыгар үлэли турар, чэппиэр аайы 8 инбэлиит оҕо компьютерга дьарыктанар. 2011 с. киирэн баран, дьибэ сьтар инбэлиит оҕолору телевизорга

Л.В. Собакина (Нам с.) бастакы, М.К. Соловьева (Хатырык), Петухов Юра (инбэлиит оҕо, Нам с.) аан бастаан кыттан баран 3-с миестэ буолулар. Дьокуускай куоракка ытыыга буолбут күрэхтэһиигэ улуустан 5 инбэлиит кыттыыны ылла. Үчүгэй түмүктээх кыттан мэтээлинэн уонна грамотанан нафараадалан-нылар.

Улуустаагы инбэлииттэр об-

ОЛОБУН - БЭЙЭН ИЛИИГЭР

ществота уонна нэһилиэк инбэлииттэрин обществотара мероприятияларыны ыараханнартан чарыйбакка, былааннаахтык ыталлар. Аҕа дойдуну көмүскээччилэр уонна аан дойдудахталларын күннэрин холбоон ыппыт мероприятияега Модут нэһилигээр 17 аҕа кэлэн кыттан «Кус быһый, ат бөҕө» номинацияны Модут нэһилигин аҕата Захаров Николай Николаевич ылла. «Далбар хотун» номинацияны Түбэттэн сылдыар 70 саастаах Винокурова Вера Семеновна ылла. Кыттыбыттар бары номинацияланан, илии тутуурдаах астынан айаннаатылар. Бу сылтан А.Ф. Шестаков аатынан улуустаагы сынныалан киини кытта Ыкса сибээстээхтик үлэлээлэр, драмтеатр, иис, «Хозяюшка» куруһуоктарга ким баҕалаах кэ-лэн дьарыктанан, сэргээхэйэн бараллар.

А.М. БАИШЕВА, улуустаагы социальнай харалта управлениетын инбэлииттэри кытта үлэлээр специалиһа

уһулан, төрөппүттэртэн интервьо ылан кыһалдаларын кэпсэтэн, обществот киэн аранатын болломтотун тартылар.

Саҕа дьылы олус тэрээһиннээхтик, көтөүүүлээхтик, улуус инбэлииттэрин мунһан, тохсунһу 19 күнүгэр Хамафатта нэһилигин кулуубугар ыттылар. Бу мероприятиены тэрийэн ыппыт Хамафатта кулуубун үлэтииттэригэр махталбытын тиердэбит.

Дьокуускай куоракка коляскалаах инбэлииттэр күрэхтэһиилэригэр 5 киһи ситиһиилээхтик кыттан табыстылар. Ол курдук,

Дьибэ кэргэн — иитии кыһата

Оҕо барахсан бу орто дойдуга аан бастаан төрөөн «бу мин кэллим» диэн ытаан бэбээрэн күөх окко түһүүтүгэр төһөлөөх үөрүүнү аҕаларый төрөппүттэригэр. Онтон остуоруйага кэпсэнэрини күнүнэн буолбакка чааһынан улаатан барар.

Оҕо бастакы минһиэгэс мичээрэ, бастакы сиргэ түһэн түөрэнгэлээн хааман барара, аны бастакы күн оскуолаҕа барыыта, саҕа тутулаһыр эйгэтин кытта билсирэн ону хайдах ылыныыта, бу барыта төрөппүккэ сонун, үөрүү. Сорох оҕо төрөппүккэ күндүттэн күндүтүк өрө тутулан, кини эрэ аан дойдуга күндүттэн күндү, чулуу, өйдөөх буолан, туох да кыһалҕаны билбэккэ улаатан тахсыа, оннук оҕо тус олоҕор үктэ-хайдах хар-барый?

Оҕо олоххо хардыыта

Оттон со-төрүүбүттэн олоххо хара кыһалҕаны билэн улаа-тар, ачыкты-ыр, ас-танас тийбэтэ олоххо бастакы хардыытын хардыылы да илигинэ кыһарыйар, онон кини тус олоҕо хайдах буоларый?

Биллэн турар, бу орто дойдуга киһи букатын кэлбэт, оттон кэлбит киһи сөптөөх, дьоллоох олоххо олорон барыахтаах. Оттон хайдах олоххо олороро, хас биирдии эдэр киһиттэн, тус бэйэтигиттэн тутулуктаах. Остуоруйага этиллэрини, үс суолтан хайатын талан айанныгыҥ диэбиттии, дыһынээх олоххо суол элбэх. Ону киһи нуу-туча улуу суруйааччыта В. Маяковский «Что такое плохо, что такое хорошо» диэн хоһоонугар этиллэрини, куһаҕаны, үчүгэйи кыратыттан араара үөрэниэхтээх, биллэн турар, мань араара үөрэ-нигэр төрөппүт ороула улахан.

Кыратыттан куһаҕаны үчүгэйи араара үөрэммэтэх, билбэтэх, олохторун устата муна-тэнэ сылдыан, төһө эмит өйдөөх, чулуу дьон олохторун куһаҕаннык түмүктээн ытаан-сонгоон, эрээйдэнэн бу орто дойдуттан барбыт түгэһнэрэ элбэх. Арыгыттан да суорума суол-ламмыттар эдэрдэригэр олоҕу сыаналы үөрэммэтэхтэриттэн тахсар, муораны ортотунан, халлааны харбаратынан бардамсыйан сьлд-дьыи, кыраны-кыамматы атафастааһын, куһаҕан майгы-сигили — бу барыта иестэбиллээх.

Олоҕу олоруу күөх хонууну көнөтүк туорааһын буолбатах, олох очура-чочура элбэх, оннооҕор сааһыра барбыт, олохторун олорбут дьоннор муналлар-тэнэллэр, оттон эдэр дьон сыһа-халты үктэ-нэн олоххо бүдүүрүүллэр элбэх. Онон мин эдэрдэргэ сүбэ курдук этиэхпин баҕарабын, «Далбар хотун» 2010 сыл үһүс нүөмэриттан О.Н. Корякина (Умсуроу) «Соргу» диэн сизэргэ-майгыга, олоҕу ана-ран көрүүгэ бэртээхэй рубрика аспыт. Ханһык баҕарар киһи оҕо-тон кырдыаһаһыгар тийэ олоҕун аттаран көрүүтүгэр сөптөөх сүбэ-ни-аманы мантан ылыныан, мин санаабар, настольнай кинигэ да оностуон сөп. Онон эдэрдэргэ баҕарыам этэ «Барытын мин бэйэм билэбин» диэн түөһү охсуна сьлдьыбакка, туох-ханһык сүбэ-ама баарын ылынан, онтон туһанан олоҕу кэрэтик олороругуттар.

З.А. ТИХОНОВА, РФ үтүөлээх учуутала

Сатафай — Амма улуунун биир биллэр-көстөр, баай историялаах, үтүө үлэти дьоннордоох нэһилиэгэ. Манна барыта 570 киһи олорор. Нэһилиэк сүрүн уратытын саха сьлгытын племенной иитии буолар. Ыллар бары кэриэтэ сүөһүлээхтэр, эдэр ыаллар эмиэ сүөһүнү итэ сатыыллар. Сатафайга саас хойут кэлэр буолан үлэни эмиэ онно сөп түбэһин-нэрэн ыталлар.

Амма улууһа тэриллбитэ 100 сылыгар

туйгуннук үөрэнэр. Гаврильев ааҕыларыгар 3-с, «Инникигэ хардыы» конференцияга 3-с миестэлэри ылбыт.

9-с кылааска үөрэнэр Таяя Лукина кыра эрдэбиттэн олимпиадаларга кыттар. Дьибэ кэргэнинэн дэйбиер онорон атыыга таһаараллар. Дэйбиер онорорун туһунан дакылаат суруйбут. Оскуолаҕа общественной үлэтэ

ырыа күннэрин ыппыттар. Кулуупка 7 коллектив: фольклорнай, «Саһарҕа» үңкүү, «Күлүмчээнэ» ырыа о.да. үөрэ-көтө дьарыктаналлар. Бу коллективтарга 60-ча киһи сьлд-дар.

Сатафайга оҕо саада 1964 с. аһылыбыт. Д.Г. Готовцева аатынан детсады билигин сэбиэдис-сэй Е.П. Скрябина салайар. 2009 сылтан детсад оҕо сайдыытын киинэ диэн ааттаммыт. 4 бөлөххө 55 оҕо сьлддар. 2009 с. республикатаагы эксперимент

ук кытталлар, «Дьүрүһүй» ий-элэр сүбэлэрин ырыа ансамбл-лара народнай ааты ылаары сьлддар, «Төнүгүс ыаллар» аҕалар сүбэлэрэ көхтөөхтүк үлэлиир, нэһилиэк дьонун түмэ-тардар. Аҕа түмсүүтүн П.П. Ва-сильев салайар Кини солбуйа-аччыта Г.И. Орлов үлэни-хамна-һы билиһиннэрдэ. Бастаан 90-с сьллаларга ылыһыр эр дьон бэй-элэр түмсүү тэриимиттэр. Икки сьл буолан баран уларый-ан, хайысхата кэнээн аҕа сүбэ-тэ диэн буолбут. Аҕалар аҕар-

октары тэрийэһытар. Предсе-дателинэн В.С. Елисеева үлэли-ир. Сэбиэт 8 чилиэннээх. Үлэ 3 хайысханан барар. Дьахталлар нэһиликтэрин иһигэр бэрээдэ-ги көрөллөр, чөл олоҕу пропа-гандалыһылар, эдэр хаһаайка-ларга сүбэлэри биеэрлэр о.да. киэн хабааннаах үлэлэри ытталлар.

Сатафайга социальнай өттүнэн кыаммат дьонго өрүү көмө-өйбүл оҕоһуллар. Манна 78 пенсионер, 4 тыыл ветерана, 2 интернационалист-буойун, 38 үлэтэ суох, 25 инбэлиит баар. Кыамматтарга, кырдыафастарга мунҕа буоллаһына собо түгэ-тэллэр. Хас биирдии нэһилиэк бэйэтэ уратылаах буолар. Сата-файдар аһас киһилэринэн ура-тылаахтар. Аҕа түмсүүтүн са-лайааччы П.П. Васильев аһас киһинэн биллэр. Кини мань та-һынан от охсуутун конкурсугар эмиэ кыттар.

Сырыым түмүгэр нэһилиэк баһылыга Семен Данилович Да-вьодовы кытта кэпсэтэбин. Кини олоххо көрүүтэ, бэйэтин санаа-та элбэх. Нэһилиэгин хайдах ғынан сайыннарар, дьон олоҕун тупсарар туһугар үлэли сьл-дыар. Кини нэһилиэгэ чөл олох-хо тирэх киин буоларын бэлиэ-тиир. Иһэр дьон быдан аҕыйаа-быттар. Ол эбэтэр нэһилиэнньэ үлэҕэ көхтөөх, дохуокка интэ-риэстээх. Иһэр дьону эмтэтэл-лэр, биирдилен кэпсэтэллэр. Президент политикатын олох-хо киллэрэн арыгы атыытыгар күөмчүлээһин баар. Арыгыны райпо эрэ маҕаһына атыылы-ыр, биир да чааһынай маҕаһы-ны атыылаабат. Семен Данило-вич оҕо иититигэр детсадтан программан оҕоһуллун наада-тын этэр. Айыы үөрүүнү өрө-тиигэ детсадка эбэнээт 1 чааһы биеэрэри, оттон оскуолаҕа кыла-ас чаастарыгар үөрэтэри наада-лааһынан ааҕар. Ыччаты кытта эрдэттэн үлэлэстэххэ быдан көдүүстээх буолуо диир. Ыч-чат дьарыктаах, харчыга, доху-окка интэриэстээх буолуохтаах, манна оҕону эрдэттэн үөрэтиэх-хэ диэн санаалаах.

Сатафайдар ити курдук ин-никигэ эрэллээхтик, тыа дьонун сизэринэн дьонунук олоролор. В. РЫКОНОВА

ТЫА ДЬОНУН СИЭРИНЭН ДЬОНУННУК

— үөрэх сектора. Кыргызтар куһаҕан дьаллыкка сьстыбат-тар, оҕолор бэрээдэктэрин көрөллөр, табагы утары охсу-наллар. Билигин оскуолаҕа та-бахтыыр оҕо суоһун кэриэтэ. Бастаан орто үөрэҕи бүтэрэн ба-ран үлэли-үлэли үрдэтинэр былааннаахтар.

Төрдүскэ үөрэнэр Долун Борисов олус сэргэх, актыыбы-най оҕо эбит. Үөрээр туйгун, уруогар олус кыһаллар. Үөрээр ситиһиитигэр төрөппүттэрэ улахан оруулаахтар эбит, ки-нигэ, справочник ыталлар, ин-тернет холбоһуоттар. Детсадтан ылыһырын сөбүлүүр, араас күрэхтэргэ, олимпиадаларга кыттар. Сайын Аммаҕа «Тулүй-хан» ырыа лааһырыгар сьлд-ан дьарыктаммыт. Ыллыһырын таһынан фольклорнай куруһу-окка сьлддар. Абаҕаҕа Устин Нохсоров аатынан конкурска 2-с степеннээх лауреат буолбут.

Кулуупка киһэ аайы биль-ярд, теннис оонһуулар, төлөбүрө 20 солк. Күнгэ 20-чэ киһи сьлддар. Быйыл кулууп директора Е.И. Аммосова киинэ көрдөрөр былааннаах. 2008 сылтан юридикескэй сирэй буолан үптэрин бэйэлэрэ туһаналлар. 1998 сылтан «Суола» ыччат кон-курсун 7 төгүлү ыппыттар. 2008 с. «Суола Куо» кыргыттар кон-курстарын тэрийэн нэһилик-тэртэн 1-дии кыыс кыттыбыт. Мань таһынан 10-с төгүлүн

түмүгүнэн президент граньы ылбыттар. Ылыһырын саха ба-лаһанын туһууттар. Быйыл «Са-халыы өбүгэ үгэһэ» диэн бырай-ыакка кыттан улуус баһылыгыҥ граныгар үлэһэ сьлддылар. Оҕолору сьлтэн өрүүгэ үөрэ-тэллэр, оччоҕо оҕолор масса-ж-таналлар.

Түөлбөнөн үлэ көдүүстээ-вин билэн нэһилиэгэ 4 түөлбөҕэ араарыттар. Манна обществен-най түмсүүлэр күүскэ үлэлиил-лэр, нэһилиэк олоҕор-дьяһагар күүс-көмө буолаллар. Ол кур-дук «Күбэйэ» эбээлэр түмсүүлэрэ концертарга куру-

дас ийэлэргэ көмөлөһөллөр, му-устарын-мастарын босхо тийэ-эн биеэрлэр. Сүбэ чөл олоҕу пропагандалаһынгына Чурап-чыны кытта бииргэ үлэлээр филиал буолбут. Улуустарынан сьлддан чөл олоҕу пропаганда-лаан тирэх киин буолбуттар. Ол курдук 4-с сылын атах оонһу-уларыгар күрэх тэрийэллэр. Уолаттар уонна эр дьон икки ар-дыларыгар икки кыһыны быһа олимпиада тэрийбиттэр. «Оҕо хараһынан» бырайыакка кыттан 1 мөл. солк. грант ылан пилора-ма ылан дьонго көмөлөһөллөр. Дьахтар сэбиэтэ араас куруһу-

Кэрэ эйгэтигэр

ТАНАРАТТАН ТАЛААН

Бу норуот маастара Фадей Сергеевич Кислач чеканка техника- тынан онгорбут „Ньургун Боотур“ олонхожо уонна тангара уобарастарыгар ананнаах декоративнай паннолара, иконалара.

— Хас биридди үлэ үрдүк скульптурнай объекту биэрэр. Экспрессиялаах, иһиттэн күүстээх энергетикалаах. Өнүг, форматын дүүрээли туган табыгастаахтык оонньотор. Дьүһүнү сатаан көрдөрөр. Өрүү эксперименниир, санааттан санганы айар. Кини үлэлэрэ хатыламаттар. Араас матырый- ааллары туттар. Холобура, оҕуруу, тугос, мас удьурхайа, тимири, хаамыс- калары табыгастаахтык кыбыттар, — диир музей үлэһитэ С.Е. Охлопкова быыстапканы көрө кирибит хас би- ридди киһиэхэ олус интэриэһинэй- дик, умсугутуулаахтык үлэлэр ту- нуан көпсүйөр.

Бамыйыттан саҕалаан, биридди устата, маастар 30-ча үлэтэ П.И. Сивцев аатынан Намнаары истори- ко-этнографическай музейга көрдөрүүгө турда. Сөхпүт-махтай- быт көрөөччүлөр санааларын „От- зыв“ сурунаалыгар хааллараллар. Сылаас тыһынын илгийэр страни- цаларга чакчы ис дууһаттан, ис сүрэхтэн сабыллыбыт тыллар этил- либиттэр. Ол курдук, холобура: „ Увидев вашу выставку внутри у меня что-то открылось, эти узоры показали мне силу и бесконечность, фантазию и красоту вашей души; ваши работы радуют глаза, дают положительные эмоции, подарили настроение и радость; сколько усердия, тепла, души вложено в каждой экспозиции, это очень впечатляет; поразило ваше умение работать с разными материалами, Бог через вас творит мир и любовь; вы — творец от Бога”, — диир этиилэр норуот маастарын толору арылаллар.

Ф.С. Кислач 1942 с. Намна төрөөбүтэ. Новосибирскайдаагы радиометеорологическай училищени бүтэрбитэ. Араас сылларга ыра- ах метеостанцияларга, собуокка токарыйан, ОДьКХ хаһаайыстыба- тыгар газооператорынан үлэлээбитэ. Бу кэмнэргэ чеканка, тимири уһаары техникаһын үчүгэйдик баһылаабыта. 1991 с. Москвада ытыллыбыт Бүтүн Союзтаагы норуот айымньытын фестивалын лауреатынан ааттаммыта. 2001 с. А.Е. Кулаковскай аат култура дьэтиэн „Симэх“ галереятыгар улахан быыстапканы түмүгүнэн „СР норуотун маастара“ үрдүк аат инҗирилибитэ. Фадей Сергеевич араас таһымнаах элбэх конкурстар, быыстапкалар кыттыылааҕа. Кини хатыламат, сэдэх үлэлэрэ улахан түһүлгэлэргэ улууспут аатын чиэстээхтик көмүскүүллэр.

Л. УВАРОВСКАЯ

2011 сыл — улууска И.Е. Винокуров сыла

ЫРЫА ХАЙДАХ АЙЫЛЛЫБЫТАЙ?

Илья Егорович Винокуров 110 сылыгар ананнаах тэрээһингэ М.В. Петрова көбүлээһининэн И.Е. Винокуровка, кини туһунан хо- хоонорго, ырыада конкурс биллэриллибитэ. Кырдыга даҕаны, Илья Егоровичка хоһоон, ырыа эрдэ айыллыбыта улаханник бил- либэт этэ. Оттон кини туһунан дьон-сэргэ мэлдьи үтүө тыһынан ахтар. Саха дьонун дьолугар төрөөбүт, сут-кураан алдьархайдаах хабалатыттан бар дьонун өрүһүбүт, саха саарынарын М.К. Ам- мосов, Ойуунускай, Кулаковскай, Алампа, Неустроев о.д.а. үтүө дьоммут сырдык ааттара төннөрүгэр дьүккүрдээхтик, тулуурда- ахтык, туруулаһан туран мөккүспүт баар-суох киһибиит туһунан хоһоон айар санаам мизэх эрдэттэн баара.

Ол баҕабын толорон, хата, улахан конкурс биллэриллэн, онно икки хоһоону суруйбутум. Бастакы хоһооммун дьон-сэргэ сөбүлэ- этэһинэ сценааттан ааҕарыгар анаан суруйбутум. Ол хоһоонум: «Бар дьонгор тыһынааххын» диир аагынан 2006 с. кулун тутар 6 күнүгэр суруллубута. Оттон ырыа буолар хоһоону хайаан да суруйдаһпына сатанар эбит диэммин 2006 с. муус устар 18 к. «Чэй эрэ, доҕоттоор, туйуоҕун!» диир хоһоону суруйбутум.

Оттон манна ырыа айбыт киһи диэммин Андрей Замятинга эһитим. Ити конкурска элбэх хоһоон суруллубута. Андрей сүрдээх ис кирибэх мелодияны айбыта. Ол дьыл кырдыгаастар ыһахтары- гар, улуус ыһаарар ылламмыта. Дьүһүлүүр сүбэ быһаарыгытынан бастын ырыа буолан Хатын Арыы анаабыт гран-при бириһин ха- хаайыннара буолбуппун.

Манньи үтүө ырыа айыллыбытыгар табаарыспар, доҕорбор мэл- ды махтанабын. Энциэли хочотун бири чаҕылхай уолугар уостан түспөт ырыалаанаммыт сэмэйдик киэн туттабыт уонна бар дьон тап- таан ыллыы сылдьыан баҕарабыт.

Ю. ПОТАПОВ-САРГЫН

Оҕо — олох сибэккитэ

БЭРТЭЭХЭЙ ТЭРЭЭҢИН

Салбан нэһилиэгэр атын сирдэр курдук сылын аайы буолар Оҕо көмүскэлин күнүн үс күн үөрэн-көтөн бэлэтиэттиллэр. Бам ыйын 30 күнүгэр начальнай оскуолаһы бүтэрээччилэр түмүк бааллара буол- ла. Нөнүө күнүгэр Уваровскай Туйаара Викторовна оскуола оҕоло- рун вокальнай ансамблларын салайан үлэлэһити 10 сыла бэлэ- тэннэ. Тэриллэбит күннэригэр ансамбль араас улуустарга сылдьан ыллаан-туойан астынан кэлбит. Бэс ыйын 1 күнүгэр «Ньургунун» дэсэд (сэб. Ощепкова А.С. салайааччылаах) араас спортивнай эста- фетаны тэрийдэ. Төрөппүттэр оҕолорун кытта астына сүүрдүлэр- кеттүлэр, оонньоотулар. Киһэттигэр дэсэд оҕолоро төрөппүттэри- нээн кыттыһан концерт туруордулар. Оҕолор ортолоругар хомус- чуттар, үнкүүһүттэр, ырыаһыттар элбэхтэр эбит. Ордук чорботон Эверстовтар, Тихон, Ира Даниловтар, Баишевтар дьэ кэргэттэрэ кыттыгыттарын бэлэтибит. Авангард нүөмэрдэрэ биһирэннэ. Муоданы көрдөрүү дьон болдомтотун тарта. Бастакы миэстэни Ярос- лав Федоров, иккинни Саяна Макарова, үсүһү Ванесса Сидорова ыл- лылар, 18 оҕо ортотугар бастаагылар. Сити курдук 3 күн субуруччу Салбанга дьоро киһэлэр буолан аастылар.

А. ПРОКОПЬЕВА, Салбан

Специалист сүбэлиир

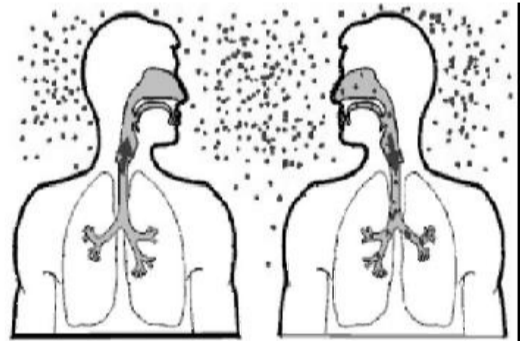
Сэллик — кутталлаах, сы- стыганнаах ыарыы. Кини ордук санитарнай-гигиеническэй көрдөбүллэри тутуспат дьонго улахан кутталлаах. Үгүс ыарыһахтар сэллик ыарыы кутталлааһын өйдөөн, быраас сүбэлэрин ылынан, сөптөөхтүк эмтэнэн түргэнник үтүөрүллэр, бырааска көмөлөһөллөр. Оттон бороохтор бэйэлэрин доруобуй- аларыгар аахайымтыата суох сыһыаннаһаллар, анаммыт эм- тэнэр режими тутуспаттар, эм- тэнэртэн аккаастаналлар. Ол түмүгэр ыарыылар улаатар, кутталланар.

Ити кинилэр сэллик ыарыы кутталлааһын, сыстыганнааһын өйдөөбөттөрүттэн уонна арды- гар үтүөрэр туһунан эрэллэрин сүтэрбит дьонно атын элбэх эмтэнэр ньымалар баалларын туһунан билбэттэригэр эмиз тахсар.

Сэллик микроба тастан дьай- ыга наһаа тулуурдаах. Ол кур- дук, төһө баҕарар тыһыны ту- луулар, 80-90 кыраадыс итигэ 30 мүнүүтэ устата өлбөт. Арай ордуттаха гута өлөр. Араас кислотта, щелочь, спирт у.д.а. дезинфекциялыр убаҕастар куттала суохтар. Арай, микроб хэлрнай испиэскэ уонна 5% хло- рамин суурадаһыныгар өлөр.

Билигин сэллик микробун 5 араас палочкалара бааллара биллэр: киһи, сүөһү, көтөр, ку- туйах уонна балыктар киэннэ- рэ. Балартан киһиэхэ ордук киһи, сүөһү уон- на сэдэхтик көтөр палочкалара кут- таллаахтар. Ол гынан баран сэл- лик ыарыыны сүннүөнөн аһаҕас сэлликтээх ыарыһахтар тарҕа- талларын өйдүөххэ наада. Аһа- ҕас сэлликтээх киһи бири күн устата силен кытта хас да мил- лиард ахсааннаах сэллик па- лочкатын таһаарар.

Сэллик ыарыы наука дака- стааһыннан нэһилиэстибөн- нэй ыарыы буолбатах. Ыарыһах төрөппүттэртэн доруобай оҕолор төрүүллэр. Сэллик ми- кроба тыһынаах организм таһы- гар үөскээбэт. Ол гынан баран

сыстыганнаах, тарҕанар кутта- ла ордук сииктээх, харана, сал- гын сайа охсубат хосторугар, сиргэ уонна уу тохтор сиригэр элбэх ый устата ааспат. Микроб сэллик ыарыылаах дьон силлэ- рэ, ииктэрэ, саахтара, ирингэлэ- рэ тохтубут сирдэригэр баар бу- олар. Сэлликтээх киһи силен, чөлкөбүн кыра да хаапылаты- гар сэллик палочката баар, онон кини сыстыганнаах буолуон сөп.

Ол гынан баран үксүн киһи 80-90% сэллик ыарыынан сэл- ликтээх киһи сөтөллөрүгэр, ытырдарыгар үгүс ахсааннаах сэллик микробун таһаарар, оло- р салгынгна быылы кытта көтө сылдьан, киһи тыһынар органна- рыгар кириэн ыарытыннарал- лар. Ыарыылаах киһини кытта көпсөтүр бириэмэҕэ ыарыы эмиз систар. Сэлликтээх киһи тутта сылдьар малыттан (таннар та- наһыттан, тиис сууйар суокка- тыттан, аһыыр иһититтэн у.д.а.) уонна кинини кытта уураһыттан эмиз систыан сөп.

Сэллик ыарыыны сахсыр- алар эмиз тарҕаталлар. Ыары- ылаах ынах үтүн оргуппака иһэн эбэтэр этин буһарбакка сизэн, сэллигинэн эмиз ыалды- ахха сөп. Киһи организмгар

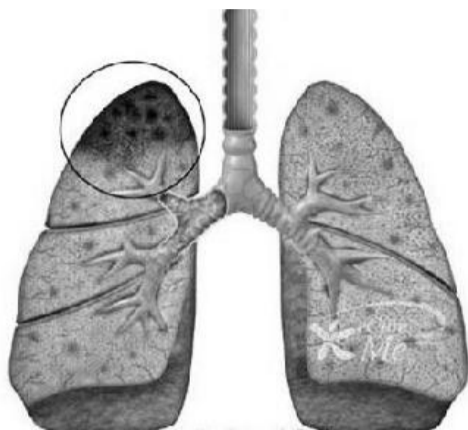
сэллик палочката киридэ даҕа- ны киһи ыалдыбат. Аҕыйах ах- сааннаах микроб киридэбинэ киһи организмга киниттэн ыра- астанар. Доруобуйалара араас биричиинэттэн мөлтөөн, кэби- рээн сылдьар дьонно ордук дөбөнүк ыалдыахтарын сөп.

Сэллик палочката киһи эти- гэр-хааныгар өр сыллар устала- рыгар ыарытыннарбакка саһа сытыан эмиз сөп. Үксүн бөҕө эт- тээх-сииннээх, чэгиэн-чэбдик, кытаанах доруобай дьонно ордук оннук буолар. Өскөтө бу киһи д о р у о б у й а т а м ө л т ү ү р т ү б э л т э т и г э р б ү г э н с ы т а р м и к р о б а к ө б ө н т а х с а н , т а р ҕ а н а н ы а р ы т ы н н а р . С э л л и к ы а р ы ы н а н к и һ и х а н н ы к б а ҕ а р а р о р г а н а (т ы н г а т а , т и р и и т э , б ү ө р э , у н ҕ о ҕ а у о . д . а .) ы а л д ы а н с ө п . О л г ы н а н б а р а н с э л л и к ы а р ы ы х а н н ы к д а к ө р ү н ҕ э б у о л б у т у н и һ и н и о р г а н и з м ы н б а р ы т ы н м ө л т ө т ө р . С э л л и к м и к р о б а т а һ а а р б ы т д ы а а т ы н с ү м э - һ и н э к и һ и х а а н ы н а н б а р ы o r r a n n a r ҕ a r ҕ a r ҕ a n .

Бастаан сэллик микроба лимфа систематынан сүүрүүгүнэн былчархайда рга сөнгөн хаалар уонна онтон тарҕанар. Микробтар мустубут сирдэригэр киһи килиэккэлэрэ өлөн хаалаллар уонна холбоһон- нор улахан баас очага үөскүүр. Манньи очаттаран микроб хаан уонна лимфа систематынан ус-

оннук буолааччы. Арыт ыарыы эмискэчи саҕаланар. Темпера- тура 38-39 диэри үрдүүр, ти- тириир, тиритэр, төбөтө ыалды- ар. Сэллик манньи көрүгүн арыт гриппкэ, тына атын тым- ныйытыгар балыйааччылар. Манньи түбэлтэҕэ быраас анал- лаах бэрэбиэркэ кэнниттэн эрэ ханнык ыарыытын быһаарар.

Үгүс дьонго тыггаларыгар кыра бааһыры, очаг кэнниттэн сэллик очага хаалан хаалар. Манньи түбэлтэҕэ киһи, бил- бэккэ сылдьан, бэйэтэ үтүөрэн

хаалыан эмиз сөп. Ол гынан ба- ран киһи доруобуйага мөлтөөтүбүнэ ыарыыга бэргээн, көбөн тахсыан сөп. Оччоҕо сэл- лик ыарыы көрүгүн ордук ура- тыланар. Ыарыһах сөтөллөр, ордук кураанаһынан, түөһүн иһэ ыалдыр, аһылыр, сүрүбэ мөхсөр. Ардыгар силигэр, хаба- рҕатынан хаана кэлиэн сөп. Си- лигэр сэллик палочката баар буолар. Атыннык эттэххэ, итин- ник сэллик көрүгүнэ эмтэнэ- рэ наһаа уусту- гурар, уһундук эмтэнэр.

Сэлликтэн үтүөрүү үксүн ыарыһах төһө эрдэ булуллубу- туттан тутулуктаах. Төһөнөн эрдэ эмтэһин саҕаланар да соч- чонон түргэнник ыарыһагы үтүөрдүөххэ сөп. Сылтага нэһи- лиэһинэни ФЛГ-нан көрүү, бэрэбиэркэлээһин ытыллар. Бу барыта ыарыы улаата илигинэ эбэтэр биллибэккэ сылдьар да- ҕаны кэмигэр эрдэ буларга көмөлөһөр. Ол гынан баран арыт наһаа улахан, таргаммыт сэл- ликтээх дьонно эмиз көстөөччүлэр. Кинилэр арыт бэйэлэрэ, ыарыыларын тулуй- бакка көрдөрө кэлээччилэр. Бу үксүн ыарыы бастакы саҕала- нытын билбэт биитэр ыарыы- ларын аахайбакка сылдьар дьонно буолаллар.

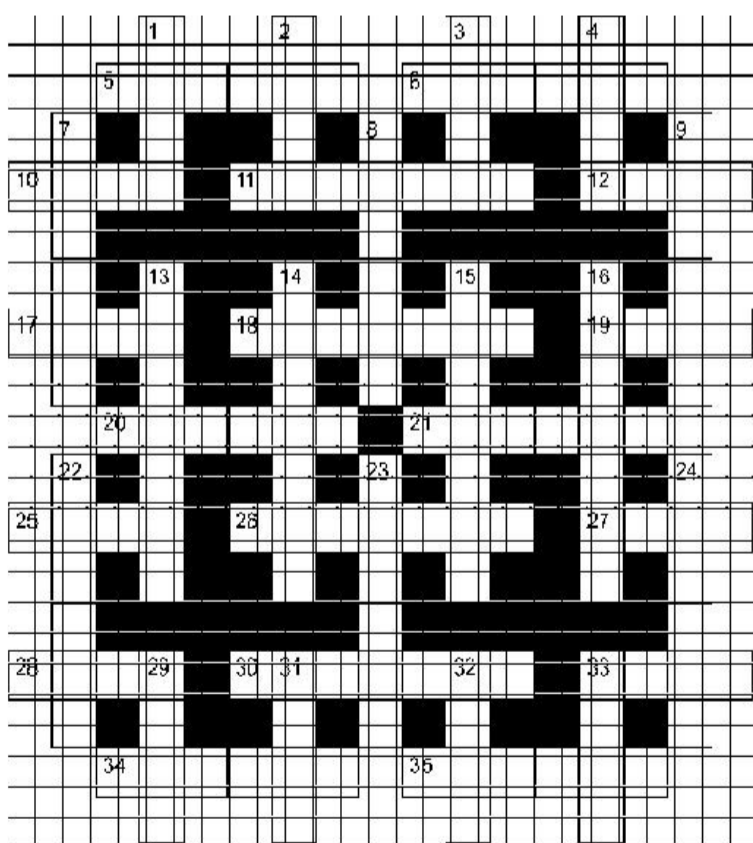
Сорох сааһырыт кырдыга- стар бэйэлэрин доруобайыт диир көрдөрөтөн аккаастанал- лар. Сөтөллөрүн уонна атын ыарыы көрүгүнэрин «ити саас баттаан сөтөллөбүт» диирчилэр биитэр «архах сөтөлө» эбэтэр «табах сөтөлө» диир аахайба- тар. Үксүн манньи дьонно профилатическай көрүү бири- эмэтигэр сэллик аһаҕас эбэтэр тарҕаммыт көрүгүнэрэ булу- ллаллар. Ол иһин дьонно ыарыы бэлэтигэр, көрүгүнэрин биллэ- лэрэ наадалаах.

Нам улууһугар 2011 сыл 5 ый түмүгүнэн барыта 35 сэллик ыарыылаах киһи учуокка ту- рар. Быйылгы сылга 11 сана сэллигинэн ыалдыбыт киһи булуллан учуокка турда. Кини- лэртэн 5 аһаҕас сэлликтээх киһи баар. Бу дьон иһигэр бири — 3 саастаах оҕо, бири — 17 са- астаах подросток, бири НПК студена бааллар. Сэллик ыарыы- та Намна, Модукка, Граф Би- эрэгэр, II Хомустаахха бэлэ- тэннэ.

Нэһилиэһинэ 14 саастарыт- тан ыла сылга биридэ ФЛГ-нан бэрэбиэркэни хайаан да барара ирдэнэр. Быйыл сэллик ыарыы- та улууска элбээтигинэн нэ- һилиэһинэ үлэлээбэт, кыаммат арангата ФЛГ-ға босхо түһүлэр. Хас биридди киһи чөл-доруо- бай сылдьара бэйэтиттэн ула- хан тутулуктааһын умнуо суох- таах.

ВА. МАКСИМОВА, терапевт-быраас

			С	Т	О	П
						А
						С
И						Т
С						У
П	О	Д	В	О		Ж
Р				Л		
А	Н	Г	А	Р		
В				Д		
Н	И	Э	Ы			Е
И				К		
К	А	Р	А	Н	Т	
			А			О
			Г			И
С	Ш	А				К
			Р	А	И	

По горизонтали:
 5. Валюта, имеющая хождение в России под стыдливым псевдонимом «у.е.» 6. «Русский язык безматра превращается в ...» (прикол с Русского Радио) 10. Фигура, выложенная по небу летящими журавлями. 11. Река, у которой состоялась битва между легендарным королём Артуром и изменившим ему Мордредом 12. Государственный флаг Великобритании иначе называют «Юнион ...» 17. Дудка, под которую «плясали» пионеры 18. Кто слушал Утёсова, сообщаящего, что «всё хорошо, всё хорошо»? 19. Большая масса людей, объединённых общим цветом кожи 20. Что открывает банк или фирма в другом городе? 21. Как можно назвать аллею из ульев? 25. Так подзывают киску к миске по-английски 26. В католической и англиканской церквях: коллегия священников, участвующих в управлении епархией 27. Что «хоронят» в земле для рождения растения?

28. Ангелина на первом канале, что когда-то заводила «Будильник», разбирала «Утреннюю почту» и желала всем «Спокойной ночи, малыши». 30. На работе ухаживает за хавроньями 33. Ваше официальное лицо для документа 34. Есть такая сказка «Коза-...» (где незаметное копытное обманывало хозяина) 35. Для неё стог сена -»Бермудский треугольник».

По вертикали:

1. Ему одному в поле делать нечего - биться не с кем 2. Серебряная ... стала наградой Одиссею, победившему в состязаниях по бегу, воспетых в «Илиаде» Гомера 3. Священный дурманящий напиток для обрядов жертвоприношения в древнеиндийской религии и мифологии 4. Участник казахской народной самодеятельности 7. Какая малогабаритная ниша в стене вмещает в себя кровать? 8. Фрукт, «роднящий» сидр и кальвадос 9. Что находится на шоссе за шлагбаумом? 13. Вселенная, существование которой не подтверждено и не опровергнуто 14. Крупнейший город Венесуэлы, который дважды был разрушен землетрясением 15. Любимый шансонье Иосифа Кобзона 16. Кушанье из мелких кусочков мяса в каком-либо соусе 22. «Указатель» на экране компьютерного монитора 23. Что снайпер поразит десять раз из десяти? 24. Она приходит к человеку, поставленному к стенке 29. ПВА, соединяющий осколки чего угодно, только не разбитого сердца 31. Что поднимают поросята от радости? 32. Кушанье из мелко нарезанных кусочков мяса 33. Событие, которое невозможно отрицать.

Полицейский останавливает нарушителя, который значительно превысил скорость.
 - Но, сэр, я могу все объяснить! - восклицает водитель.
 - Объяснишь все моему шефу, а пока посидишь в камере!
 - Но я хочу сказать...
 - Заткнись...
 Через несколько часов полицейский заходит в камеру к нарушителю и говорит.
 - Тебе повезло, шеф сейчас на свадьбе у своей дочери, когда он придет, то будет в хорошем настроении!
 - И не рассчитывайте - я жених... * * *

Районный военкомат объявляет рекламную акцию:
 "Приведи пятерых таких как ты - и можешь быть свободен!"
 Евреи стали приходиться по 25 человек.
 * * *
 К вопросу о ревности: если верить моей жене, то после моего полового созревания никто на свете не родился без моего участия...
 * * *
 Считать умеют многие.
 Деньги - все.
 Свои - единицы.
 * * *

Нейтральная примета, когда на пол падает вилка.
 Плохо, если она серебряная. Ещё хуже, если вы в гостях. И совсем плохо, если из вашего кармана.

Что такое автомобиль? Это божество, которому ставят свечи.
 * * *
 Богатый человек - это человек, который не стесняется спросить у продавца в магазине товар подешевле.

Намцы	11.06 СБ	12.06 ВС	13.06 ПН	14.06 ВТ	15.06 СР	16.06 ЧТ	17.06 ПТ
Облачность							
Осадки							
Температура днем °С	+23°	+27°	+30°	+30°	+27°	+26°	+27°
Температура ночью °С	+10°	+12°	+15°	+14°	+13°	+14°	+14°
Давл. мм рт.ст.	746	745	742	737	740	741	743
Влажность %	24	22	32	29	29	32	46
Ветер м/сек	3 Ю	5 Ю	1 СЗ	4 З	4 СЗ	2 ЮВ	2 С
Комфорт °С	+21	+26	+28	+29	+25	+25	+26

КПКГ Сенд. 14 №000935804, ОГРН 1061455054053
АЛСА-Кредит
С Вами надежно и удобно!
 с. Намцы ул. Чернышевского, 14 Тел.: 42-065

Поздравляем жителей Намского улуса и членов кооператива с наступающим праздником «Ысыях».
 Извещаем о проведении акции по вкладам «Летняя Акция»

Акция проводится с 8 июня по 8 августа 2011 года под 42% годовых

- Прием личных сбережений
- Быстрые займы за 1 час
 - Возможность досрочного погашения
 - Индивидуальный подход

Требуемые документы для оформления займа:

- Копия паспорта
- Копия трудовой книжки заверенная отделом кадров
- Справка о доходах формы 2 - НДФЛ за последние 6 месяцев

Доверие. Стабильность. Развитие.

Ответы

По горизонтали:
 5. Метеор. 6. Гусман. 10. Гюйо. 11. Сыродел. 12. Тула. 17. Песоч. 18. Ветеран. 19. Звук. 20. Англия. 21. Лампас. 25. Бурс. 26. Ретинол. 27. Люкс. 28. Мисс. 30. Прирост. 33. Бакс. 34. Сапоги. 35. Депорт.
 По вертикали:
 1. Дело. 2. Соты. 3. Буре. 4. Гафт. 7. Людоед. 8. Мондео. 9. Пленум. 13. Горнист. 14. Пекинес. 15. Качалов. 16. Израиль. 22. Лучник. 23. Зиверт. 24. Скапка. 29. Сват. 31. Рога. 32. Свет. 33. Буря.

	Б	Ф	Л	С		
У	Д	Е	Р	Ж	А	Н
	С		Т		Н	А
О			А	Л	Ь	Т
Т			Л		Я	В
Х			И	Н	Ц	И
О			С		И	Э
Д	Е	Ф	Е	К	Т	Р
Ы		З		И	К	Р
	Ш	Е	Д	Е	В	Р
	И	О		И		М
	Ф	К	В	А	С	
	О	О		З		О
А	Н	Т	И	Л	О	П
Н		Ь		А	Л	И
Д		Е	Р		И	Н
Ы		Т	Р	А	К	Т

Понедельник, 13 июня
 06.00, 10.00, 12.00 Новости
 06.10 Х/ф «Гарантирую жизнь»
 07.50 Служу Отчизне!
 08.20 Мультфильм
 09.10 Здоровье
 10.15 Непутевые заметки
 10.30 Пока все дома
 11.25 Фазенда
 12.15 Ералаш
 12.45 Д/ф «Зворыкин-Муромец»
 14.10 Х/ф «Крепкий орешек - 2»
 16.20 Легендарные кинокомедия
 17.20 Х/ф «Полосатый рейс»
 19.00 Т/с «При загадочных обстоятельствах»
 21.00 Время
 21.15 Мульт личности
 21.45 Yesterday live
 22.40 Д/ф «Адольф Гитлер. Путь во власть»
 23.45 Т/с «Борджиа»
 00.45 Х/ф «Умереть молодым»
 02.50 Х/ф «Необыкновенное путешествие»

Вторник, 14 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Жжк
 11.45 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
 15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
 18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Серафима Прекрасная»
 22.30 Д/ф «Адольф Гитлер. Путь во власть»
 23.50 Т/с «Безумцы»
 00.40 Х/ф «Франкенштейн»
 03.05 Х/ф «Микибо и я»

Понедельник, 13 июня
 06.00 Х/ф «Золотая мина»
 08.45 Х/ф «Три полурации»
 11.15 Большая семья
 13.15, 14.30 Т/с «Сваты - 3»
 14.00, 20.00 Вести
 14.20 Вести-Москва
 17.50 Новогодние сваты
 20.30 Х/ф «В ожидании любви»
 00.15 Х/ф «На море!»
Вторник, 14 июня
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Д/ф «Кто Вы, мистер Рид?»
 12.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Только ты»
 23.50 Вести+
 00.10 Д/ф «Иноходец. Урок Перельмана»
 01.00 Профилактика

Среда, 15 июня
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Д/ф «Снежный человек. Последние очевидцы»

Среда, 15 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Жжк
 11.45 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
 15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
 18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Серафима Прекрасная»
 22.30 Д/ф «Адольф Гитлер. Путь во власть»
 23.50 Т/с «Белый воротничок»
 00.45 Т/с «Калифорния»
 01.20 Х/ф «Сочувствие господина Мест»
 03.50 Т/с «Спасите Грейс»

Четверг, 16 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Жжк
 11.45 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости
 14.20 Понять. Простить
 15.20 Хочу знать
 15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Федеральный судья
 18.20 Т/с «След»
 19.00 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Т/с «Серафима Прекрасная»
 22.30 Человек и закон
 23.50 Д/ф «Лицом к лицу с Али»
 01.45 Х/ф «Незнакомка»
 04.05 Т/с «Спасите Грейс»

Пятница, 17 июня
 05.00 Доброе утро
 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 23.30 Новости
 09.05 Контрольная закупка
 09.40 Жить здорово!
 10.50 Жжк
 11.45 Женский журнал
 12.20 Модный приговор
 13.20 Детективы
 14.00 Другие новости

12.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Только ты»
 23.50 Вести+
 00.10 Д/ф «Мода для народа»
 01.00 Профилактика

Четверг, 16 июня
 05.00 Утро России
 09.05 С новым домом!
 10.00 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Д/ф «Гибель «Воздушного Титаника». Стратонавты»
 12.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»
 16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Т/с «Только ты»
 22.50 Поединок
 23.50 Вести+
 00.10 Д/ф «Свердловский кошмар. Смерть из пробирки»
 01.00 Профилактика

Пятница, 17 июня
 05.00 Утро России
 09.05 Мусульмане
 09.15 С новым домом!
 10.10 О самом главном
 11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести
 11.30, 14.30, 16.30, 20.30 Вести-Москва
 11.50 Мой серебряный шар
 12.50 Т/с «Кулагин и партнеры»
 14.50 Дежурная часть
 15.05 Т/с «Ефросинья. Продолжение»

14.20 Понять. Простить
 15.20, 05.10 Хочу знать
 15.50 Т/с «Обручальное кольцо»
 16.50 Жди меня
 18.20 Поле чудес
 19.10 Давай поженимся!
 20.00 Пусть говорят
 21.00 Время
 21.30 Х/ф «Подсадной»
 23.20 Х/ф «Девушка, которая взрывала воздушные замки»
 02.10 Х/ф «Пьяный мастер»
 04.20 Т/с «Спасите Грейс»

Суббота, 18 июня
 05.40, 06.10 Х/ф «Мерседес» уходит от погони»
 06.00, 10.00, 12.00 Новости
 07.20 Играй, гармонь любимая!
 08.10 Мультфильм
 09.00 Умницы и умники
 09.40 Слово пастыря
 10.15 Смак
 10.55 Д/ф «Михаил Державин. Тот еще «моторчик»»
 12.15 Среда обитания
 13.15 Т/с «Химик»
 17.10 Кто хочет стать миллионером?
 18.10 Х/ф «Таинственный остров»
 20.00, 21.15 Минута славы
 21.00 Время
 23.00 Что? Где? Когда?
 00.10 Андрей Макаревич и Оркестр креольского танго»
 01.40 Х/ф «Багерия»
 04.30 Т/с «Спасите Грейс»
 05.20 Детективы

Воскресенье, 19 июня
 06.00, 10.00, 12.00 Новости
 06.10 Х/ф «Годен к нестроевой»
 07.40 Армейский магазин
 08.20 Мультфильм
 09.10 Здоровье
 10.15 Непутевые заметки
 10.30 Пока все дома
 11.25 Фазенда
 12.15 Ералаш
 13.00 Х/ф «Одиноким предоставляется общежитие»
 14.40 Х/ф «Крепкий орешек: Возмездие»
 17.00 Премия лучшим врачам России «Призвание»
 19.00 Т/с «При загадочных обстоятельствах»
 21.00 Время
 22.00 Большая разница
 23.00 Познер
 00.05 Х/ф «Соучастник»
 02.15 Х/ф «День рождения»
 04.05 Т/с «Спасите Грейс»

16.50 Т/с «Все к лучшему»
 17.55 Т/с «Институт благородных девиц»
 18.55 Прямой эфир
 20.50 Спокойной ночи, малыши!
 21.00 Юрмала
 22.55 Х/ф «Осенние заботы»
 00.40 Х/ф «Смерть в три дня - 2»

Суббота, 18 июня
 05.00 Х/ф «Тревожное воскресенье»
 06.45 Вся Россия
 06.55 Сельское утро
 07.25 Диалоги о животных
 08.00, 11.00, 14.00 Вести
 08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва
 08.20 Военная программа
 08.50 Субботник
 09.30 Городок
 10.05 Национальный интерес
 11.20 Дежурная часть
 11.50 Честный детектив
 12.20, 14.30 Т/с «Единственный мужчина»
 16.00 Субботний вечер
 17.55 Десять миллионов с Максимом Галкиным
 19.00, 20.40 Х/ф «Лекарство для бабушки»
 20.00 Вести в субботу
 23.25 Девчата
 00.05 Х/ф «Прячься!»
 01.50 Х/ф «Каникулы в Вегасе»

Воскресенье, 19 июня
 05.50 Х/ф «День свадьбы придется уточнить»
 07.40 Сам себе режиссер
 08.30 Смехопанорама
 09.00 Утренняя почта
 09.40 Сто к одному
 10.20 Неделя в городе
 11.00, 14.00 Вести
 11.10 С новым домом!
 11.25, 14.30 Т/с «Единственный мужчина»
 14.20 Вести-Москва
 16.00 Смейтесь разрешается
 17.55 Х/ф «Любовь до востребования»
 20.00 Вести недели
 21.05 Х/ф «Только любовь»
 22.55 Специальный корреспондент
 23.55 Х/ф «Список контактов»

13 июня, понедельник
 18:00 «Геван»
 18:30 «Күнчээн»: Айыы обото
 18:45 «Үүнэр-сайдар кыһабыт» («Бэрдигэс» ТВ)
 19:15 «Алампаба айан» I ч.
 19:45 «Хангыл»: Луохтуур Кокшарскай («Хангалас» ТВ)
 20:30 «2+2»
 21:00 «Аал-луук мас». К Ысыаху Олонхо
 21:45 «Ыччаты угуйар кыһа» («Таатта» ТВ)
 22:05 «Недвижимость в Якутии»
 22:20 «Узоры «Руси». Концерт ансамбля «Русь»

14 июня, вторник
 18:00 «Полярная звезда»
 18:30 «Күнчээн»: Ылмыычаан
 18:45 «Үлэнэн тыннанан...» («Хотун Бүлүү» ТВ)
 19:15 «Чэгэн» прямой эфир
 20:00 «Выбор недели»
 20:15 «Бизнес-формула»
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Точка кипения»
 21:25 «Простые истины»
 21:55 «Алампаба айан» II ч.
 22:25 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа

15 июня, среда
 18:00 «Мастерская» (ТРК «Алмазный край»)
 18:30 «Күнчээн»
 19:00 «Человек и время» (ТВ «Чароит»)
 19:30 «Алампаба айан» III ч.
 20:00 «Тыа сирэ»

Понедельник, 13 июня

11.00, 15.05, 20.55 Все включено
 11.55 Технологии спорта
 12.25 Индустрия кино
 13.00, 14.40, 18.00, 21.50, 06.15 Вести-Спорт
 13.15, 17.40, 04.00, 06.30 Вести.ru
 13.30, 06.45 Моя планета
 14.10 В мире животных с Николаем Дроздовым
 14.55 Вести-Спорт. Местное время
 16.00 Х/ф «Ультрафиолет»
 18.15 Футбол.ru
 19.05 Легкая атлетика. «Московский вызов». Трансляция из Москвы
 22.05 Профессиональный бокс. «Битва двух империй». Денис Лебедев (Россия) против Роя Джона (США)
 01.15, 09.05 Футбол России. Перед туром
 02.00 Х/ф «Убрать Картера»
 04.15 Неделя спорта
 05.10, 09.55 Top Gear. Лучшее
 07.05 Футбол. Премьер-лига. «Спартак» (Москва) - «Рубин» (Казань)

Вторник, 14 июня

11.00, 14.50, 20.30 Все включено
 11.55 Наука 2.0
 13.00, 14.35, 20.10, 23.30, 05.15, 06.50 Вести-Спорт
 13.15, 19.55, 04.55, 08.40 Вести.ru
 13.30, 07.05 Моя планета
 15.50 Х/ф «Мишень»
 17.30 Спортback
 17.55 Футбол. Первенство России. Футбольная Национальная Лига. «СКА-Энергия» (Хабаровск) - «Алания» (Владикавказ). Прямая трансляция
 21.40 Х/ф «Ударная сила»
 23.50 Футбол России. Перед туром
 00.40 Футбол. Премьер-лига. «Зенит» (Санкт-Петербург) - «Ростов» (Ростов-на-Дону). Прямая трансляция
 02.40 Футбол. Премьер-лига. «Рубин» (Казань) - «Динамо» (Москва). Прямая трансляция
 05.30 Футбол России
 06.20 Технологии спорта
 08.55 Футбол. Премьер-лига. «Рубин» (Казань) - «Динамо» (Москва)

20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Охота и рыбалка в Якутии»
 21:30 «Кинозавод»
 22:00 «Вырастай-ка»
 22:15 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа

16 июня, четверг
 18:00 «Хотугу сулус»: Бүлүү хомуһа
 18:30 «Күнчээн»
 18:45 «Табаһыт дьиз кэргэн» («Эдьигээн» ТВ)
 19:15 «Диалог с властью» прямой эфир
 20:00 «Хабаровский филиал НБК»
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа
 21:05 «Криокорма-ингэмтэлээх ас» («Майа» ТВ)
 21:30 «Надежность проверенная временем» к юбилею ГУП РЦТИ
 21:45 «Алампаба айан» IV ч.
 22:15 «Выбор недели»
 22:30 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа

17 июня, пятница
 18:00 Встреча Президента РС(Я) Е.А.Борисова с населением. Прямой эфир
 20:00 «Парламентский вестник»
 20:30 «Саха Сирэ-Якутия»

УЛУУСОЛОХТООХТОРО, БОЛҔОЙУН!
 «Ыраасуу» 19 литэрэлээх баллоннарга уонна АТЫҔЫ-ГА БААР:
 * 19 литэрэлээх баллон иһиттэр;
 * Или помпалара (сифон);
 * Бутыл таһарга табыгастаах ручкалар;
 * Диспенсердар (ууну ититэр, тымнытар аппарат).
 Диспенсердары арендада биэрэбит. (Сыбаайбаларга, үбүлүөйдэргэ, корпоративтарга абыраллаах тэрил).
Биһиги аадырыспыт: Нам с., Чернышевской уул. 6 N-рз, «Секо» маҕаһын утары, тел. 42-6-00, 89142274971.
Дьизэ тиэрдэн биэрэбит.
«ЫРААС УУНУ ИИЭНГ — ЧӨЛ ТУРУКТАНЫАН»

Среда, 15 июня

11.00, 14.50, 20.40 Все включено
 12.00, 05.05, 09.55 Top Gear. Лучшее
 13.05, 14.35, 18.00, 00.05, 04.15, 06.10 Вести-Спорт
 13.20, 17.40, 04.00, 07.30 Вести.ru
 13.35, 06.20, 07.45 Моя планета
 15.50 Х/ф «И грянул гром»
 18.15 Современное пятиборье. Кубок мира. Трансляция из Китая
 19.20, 00.20, 09.10 Футбол России
 20.10 Начать сначала
 21.35 Технологии спорта
 22.05 Х/ф «Убрать Картера»
 01.10 Х/ф «Траффик»
 04.35 Рейтинг Тимофея Баженова

Четверг, 16 июня

11.00, 14.50, 21.20 Все включено
 11.55 Top Gear. Лучшее
 13.00, 14.35, 18.00, 01.00, 04.15, 06.30 Вести-Спорт
 13.15, 17.40, 04.00, 07.45 Вести.ru
 13.30, 08.05 Моя планета
 15.50 Х/ф «Убрать Картера»
 18.15 Современное пятиборье. «Кубок Кремля». Трансляция из Москвы
 19.20 Профессиональный бокс. «Битва двух империй». Денис Лебедев (Россия) против Роя Джона (США)
 22.10 Х/ф «Траффик»
 01.15 Смешанные единоборства. M-1 Challenge. Дамковский против Ивлева. Трансляция из Украины
 02.15 Х/ф «Достучаться до небес»
 04.35 Удар головой. Футбольное шоу
 05.35 Top Gèl
 06.45 Наука 2.0

Пятница, 17 июня

11.00, 13.50, 19.20, 23.55 Все включено
 12.05 Top Gèl
 13.00, 14.45, 18.00, 00.50, 04.30, 06.45 Вести-Спорт
 13.15, 17.40 Вести.ru
 13.30 Рыбалка с Радзишевским
 15.00 Х/ф «Траффик»
 18.15, 01.10 Удар головой
 20.10 Х/ф «Достучаться до небес»
 21.55 Футбол. Первенство России. Футбольная Национальная Лига. «Сибирь» (Новосибирск) - «Жемчужина-Сочи». Прямая трансляция
 00.15, 04.00, 07.50 Вести.ru.
 Пятница
 02.10 Х/ф «Битва драконов»

информационная программа
 21:05 «Школа абитуриента» прямой эфир
 21:35 «Ходуһа суугуна...» (т/о «Республика»)
 21:55 «Алампаба айан» V ч.
 22:25 «Саха Сирэ-Якутия» информационная программа

18 июня, суббота
 18:00 «Филиал НБК в Москве»
 18:30 «Тарбаахптыын астыахха»
 19:00 «Истинг илдьит»
 19:35 «Вестник образования»
 20:00 «Отчий дом»
 20:30 «Якутия. День за днем» информационная программа
 21:05 «Аал-луук мас»
 21:50 «Алампаба айан» VI ч.
 22:20 «Контакт»
 22:30 Сайынгы кэнсиэр. I ч.

19 июня, воскресенье
 18:00 «Полярная звезда»
 18:45 «Пропеллер»
 19:00 «Истинг илдьит»
 19:25 «Нэһиликтэргэ сэргэхсийии» («Хангалас» ТВ)
 19:45 «Профессионал+»
 20:00 «Сардаана»
 20:30 «Якутия. День за днем» информационная программа
 21:05 «Этиллибит ситэрэн»: Аттат түстүлэ-эрл-2
 21:30 «Алампаба айан» VII ч.
 22:15 Концерт

04.45 Вести-Спорт. Местное время
 04.55, 10.10 Футбол России. Перед туром
 05.40 Профессиональный бокс. Владимир Кличко (Украина) против Руслана Чагаева (Узбекистан)
 06.55, 08.25 Моя планета

Суббота, 18 июня

11.00, 13.45, 09.25 Моя планета
 13.00, 15.20, 15.35, 18.00, 21.40, 04.55, 05.15, 07.45 Вести-Спорт
 13.15 Вести.ru. Пятница
 14.50 В мире животных с Николаем Дроздовым
 15.40, 08.00 Индустрия кино
 16.15 Х/ф «Битва драконов»
 18.15 Стальные кулаки Окинавы
 18.50 Тайна острова
 19.15 Душа самурая
 19.45 Футбол России. Перед туром
 20.35 Удар головой
 22.00 Волейбол. Мировая лига. Мужчины. Россия - Япония. Прямая трансляция из Сургута
 00.40 Футбол. Премьер-лига. «Спартак-Нальчик» - ЦСКА. Прямая трансляция
 04.40 Футбол. Премьер-лига. «Локомотив» (Москва) - «Спартак» (Москва). Прямая трансляция
 05.20 Легкая атлетика. Командный чемпионат Европы. Трансляция из Швеции
 08.30 Top Gèl

Воскресенье, 19 июня

11.00, 14.35, 07.40 Моя планета
 12.00 Смешанные единоборства. M-1. Гран-при. 1/4 финала. Прямая трансляция из США
 14.00, 15.20, 17.50, 21.45, 04.05, 07.30 Вести-Спорт
 14.15 Рыбалка с Радзишевским
 14.45 Рейтинг Тимофея Баженова
 15.35, 04.20 Вести-Спорт. Местное время
 15.40 Страна спортивная
 16.05 Х/ф «Достучаться до небес»
 18.05 Магия приключений
 19.00 Top Gèl
 19.55 Х/ф «Ударная сила»
 22.00 Волейбол. Мировая лига. Мужчины. Россия - Япония. Прямая трансляция из Сургута
 23.50 Легкая атлетика. Командный чемпионат Европы. Прямая трансляция из Швеции
 02.00 Х/ф «Хороший вор»
 04.30 Футбол.ru
 05.15 Смешанные единоборства. M-1. Гран-при. 1/4 финала. Трансляция из США

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, находящихся по адресу:

- Тюбинский наслег с. Булус, ул. Центральная д. 18/2, площадью 2000 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тюбинский наслег с. Булус, ул. Центральная д. 35, площадью 2000 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тюбинский наслег с. Булус, ул. Северная д. 11, площадью 2000 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Салбанский наслег, с. Хонгор-Бие, ул. Д.В. Аммосова, д. 2, площадью 1240 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Салбанский наслег, с. Хонгор-Бие, ул. Д.В. Аммосова, д. 12, площадью 1980 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Салбанский наслег, с. Хонгор-Бие, ул. Комсомольская, д. 1, площадью 4689 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Салбанский наслег, с. Хонгор-Бие, ул. Комсомольская, д. 1/1, площадью 2500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Салбанский наслег, с. Хонгор-Бие, ул. И.В. Эверстова, д. 9, площадью 2500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Салбанский наслег, с. Хонгор-Бие, ул. Д.Н. Винокурова, д. 7, площадью 2500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Салбанский наслег, с. Хонгор-Бие, ул. Егора Ларионова, д. 18/1, площадью 2500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Ленский наслег, с. Намцы, ул. Т. Монастыревой, д. 16/3, площадью 1200 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Ленский наслег, с. Намцы, ул. Чернышевского, д. 76/1, площадью 883,89 кв.м. под разрешенное использование: под магазин.
Ленский наслег, с. Намцы, ул. Кытыл, площадью 2500 кв.м. под разрешенное использование: под пилораму.
Ленский наслег, с. Намцы, ул. Т. Монастыревой, д. 16/3, площадью 1200 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Ленский наслег, с. Намцы, ул. Пушкина, д. 19/1, площадью 1200 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Зеленая, д. 7/1, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Зеленая, д. 8/1, площадью 1300 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Зеленая, д. 1/2, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Зеленая, д. 9/1, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Дизельная, д. 2/1, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Дизельная, д. 4/1, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Дизельная, д. 12, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Дизельная, д. 13, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Дизельная, д. 15, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Дизельная, д. 11, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Дизельная, д. 14, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Алексеева, д. 18, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Алексеева, д. 31, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Алексеева, д. 27, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Алексеева, д. 28, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Алексеева, д. 30, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Алексеева, д. 32, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Аргунова, д. 2/2, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Тастахский наслег, с. Ергелех, ул. Аргунова, д. 2/3, площадью 1500 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Ленский наслег, с. Намцы, ул. Ленина, д. 30/1, площадью 688 кв.м. под разрешенное использование: под магазин.
Хатырбыйский наслег, с. Столбы, ул. Парниковых, д. 3/1, площадью 2000 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Иземель сельскохозяйственного назначения, находящихся на территории следующих муниципальных образований:
Бетонский наслег, с. Бютяй-Юрдя, местность ур. Сыран сайылык, площадью 1,4 га, разрешенное использование: под конезабу.
Бетонский наслег, с. Бютяй-Юрдя, местность ур. Булгунняхтах, площадью 36 га, разрешенное использование: под полевой земельный участок.
Искровский наслег, с. Кюренг-Ат, местность ур. «Кутан», площадью 2 га, разрешенное использование: под пилораму.
Искровский наслег, с. Кюренг-Ат, местность ур. «Бэстэ-эх», площадью 10 га, разрешенное использование: под конезабу и полевой земельный участок.
Бетонский наслег, с. Бютяй-Юрдя, местность ур. «Эраланна», площадью 378 кв.м. разрешенное использование: под пашню.
Хамагаттинский наслег с. Крест-Кытыл, ул. Москвитина, д. 43, площадью 2000 кв.м. под разрешенное использование: ЛПХ (приусадебный участок).
Хамагаттинский наслег ур. Мунгур сайылыга, площадью 10 га под разрешенное использование: по конезабу и пастбище.
За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.
Главный специалист КУМИ Г. Шамаев

УЧУРЭХ
НЫТАР

Күндү кэргэммин, аҕабытын, эһээбитин, бырааптын, убай-быгытын, 1 Хомуस्ताах нэһилиэтин олохтообун, «Нам» совхоз механизаторын, чемпион-трактористин КОЛМОГОРОВ РОМАН РОМАНОВИЧЫ 60 сааскын туолар бэлиэ күнүнүн истинниги, ис сүрэхтэн үөрэн турар эвэрдэлибит!

Баҕарабыт күндү киһибитигэр кытаанахтан кытаанах доруобуйаны, нус-хас, чэгиэн-чэбдик, баай-талым аргыстаах олоҕу, баҕа санаа бастыһын! Күндү киһибит, бийиги туспутугар ахсаабат кыһамныгыт, сылаас сыйһаныгыт, күүстээх таптаһыгыт иһин барба махтал! Эсэ даҕаны өр сылларга сылааһынан сьдьаайа, итгинэн илгийэ сьдьыгыт! Үтүө сүбөһүнэн, аламаҕай майгыгынан, сабылгынан өр сылларга оҕолорго, сиэннэргэр өрүү сун тирэх, өйбүдү, дурдахахха буола сьльдьаргар. Дьинэ кэргэниги таптальгыгар уйдараһан, чугас дьонун ыгыкстабыллынан арчыһанан, үөрүү-көтүү үктэлэнэн уһун үйэлэн, этэнгэ сьрыгыт дьин алгыһыгыт.

Эвэрдэни кьтта кэргэниги, кьргьттарьны, сиэннэриги Тима, Дьулдустаан, Айгылаан, эдьийиги Мария Романовна уонна кини дьинэ кэргэниэ, Үөдэйтэн быраатыгы Арамаан Обутов

От всего сердца поздравляем врача-стоматолога ИЗАБЕЛЛУ НИКОЛАЕВНУ ПРОТОДЬЯКОВУ и медсестру МАРИЮ СЕМЕНОВНУ МАКАРОВУ с Днем медицинского работника!

Выражаем глубокую благодарность за их добросовестный труд, за профессионализм, за их доброту и отзывчивость! Желаем Вам мира и добра, тепла и уюта, любви и взаимопонимания, счастья и благополучия в семье!

С наилучшими пожеланиями семья Громовых, Кривошапкинских

Убаастабыллаах АСТРА ЕФРЕМОВНА АВСЕНТЬЕВА-НЫ, улуус Ытык киһитин, үлэ, тыыл ветеранын, өр кэмнэргэ энкилэ суох үлэлээн үгүс өмтөнөөччү, коллектив, салалта махталын ылыгыт тубдиспансер старшай медсестратын, бу 80 сааһын туолар үтүө-мааны күнүнэн уонна буолаары турар медицина күнүнэн ис сүрэхтэн эвэрдэлибит!

Баҕарабыт этэнгэ ыалдыбаакка сьльдьаргар, сааһырдым дьин санааһын түһэрбэккэр, өссө да оҕолорун, сиэннэриги үөрүүлэриги үллэстэн 100 сааскын томтойо туоларгар!

Тубдиспансер коллектива

Киэн туттар киһибитин, Нам селотун олохтообун АРГУНОВ НИКОЛАЙ ГАВРИЛЬЕВИЧЫ 55 сааскын томтоочу туолбут үөрүүлээх күнүнүн ис сүрэхтигиттэн эвэрдэлээн истин-иһирэх тыллары этэбит!

Эн олоххо тардыһыны, куруутун үөрэ-көтө сьльдьарын, ханнык да үлөттөн чабытыгыт бийиэхэ холлобур буолар. Күндү киһибитигэр баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үтүмэн үгүс үөрүүнү, уостубат уйгуну, билэр дьонун бийирбиллэрэ, аймактарын алгыстара олоҕун суолугар араҕаччылаатын.

Кэргэниэ, оҕолоро, кийииттэриэ, күтүөттэриэ, сиэннэриэ

Күндү кэргэниги, айбыт аҕабыт, эйэбэс эһээбит, Хамаҕатта нэһилиэтин олохтооҕо, үлэ ветерана ОКОНЕШНИКОВ ИВАН СЕМЕНОВИЧ 65 сааскын туолбут кэрэ-бэлиэ күнүнүн ис сүрэхтэн тахсар сахалы сыйаһас тыһынан эвэрдэ этэбит, үтүө тыл истини аһыһыгыт.

Эн олоҕун устата үлөвэр үтүө суобастаах сыйһаныгыт, дьонго-сэргэбэ убаастабыллыгыт, олоххс таптальгыт, киэн-холку майгыгыт бийиэхэ үтүө холлобур буолар. Күндү киһибитигэр чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, өр сылларга бука барыбытыгар үтүө сүбөһит, халыгы хахха, сун дурда, көмө-тирэх буолан оҕолорун, сиэннэриги, дьонун-сэргэни ситиһилэриги, үөрүүлэриги тэнгэ үллэстэн этэнгэ дьоллоохтук олоҕорго баҕарабыт.

Кэргэниги, оҕолорун, кийиитин, күтүөтүн, сиэннэриги

ОБ ОБЪЯВЛЕНИИ КОНКУРСА

на замещение вакантных должностей удаленных автоматизированных рабочих мест ГАУ «МФЦ РС(Я)» в с. Намцы Государственного автономного учреждения «Многофункциональный центр предоставления государственных и муниципальных услуг в Республике Саха (Якутия)» объявляет конкурс на замещение вакантных должностей удаленных автоматизированных рабочих мест в с. Намцы:

Главный консультант — 1 чел. Требования: высшее профессиональное образование (юриспруденция). Опыт работы на должности руководителя среднего звена от 1 года. Грамотная русская и якутская речь (устная и письменная). Активность, инициативность, ответственность, доброжелательность, умение строить диалог, аккуратность, стрессоустойчивость. Знание ПК (Word, Excel, интернет, электронная почта) и оргтехники (принтер, копир, сканер, факс).

Условия работы: сменный режим рабочего времени. Заработная плата: от 29000 до 31000 руб.

Консультант — 1 чел. Требования: высшее профессиональное образование (юриспруденция). Опыт работы по специальности от 1 года. Грамотная русская и якутская речь (устная и письменная). Доброжелательность, умение строить диалог, ответственность, аккуратность, стрессоустойчивость. Знание ПК (Word, Excel, интернет, электронная почта) и оргтехники (принтер, копир, сканер, факс).

Условия работы: сменный режим рабочего времени. Заработная плата: от 26000 до 28500 руб.

Гражданам, изъявившим желание участвовать в конкурсе, просим направить подробное резюме с фотографией на e-mail: mfc@mfcсахга.ru по 10 июля 2011 г.

МУП СМУ «НАМСТРОЙ»

Предлагает для населения: Любые строительные-отделочные работы из своего материала так и застройщика. По предлагаемому проекту либо по желанию клиента, строим до любых стадий строительства, можно «под ключ» (в деревянном, каменном и каркасных вариантах). Дома, гаражи, бани и т.д.

- Всегда в наличии широкий ассортимент строительных материалов:
— Брус, лафет, доски обрезные, необрезные,
— Заливка фундаментов, бетонные работы, шлакоблоки М-75,
— Услуги техники: Крана 14 т, Камаз-полуприцеп, Погрузчик, Грузовик 2,5 т, Урал-самосвал.
— Консультации бесплатно (работаем на заказ). Цены доступные.

с. Намцы, ул. Базовая, 3/1, офис ЖФ «Дьулдуур», тел./факс 41-3-62

БИЛЭРИИЛЭР

1. Продаю или меняю ГАЗ-53 на пиломатериал.
2. Купим участок в с. Нам (Нэлэгэр, Көччү).
3. Услуги грузовой иномарки.
Тел. 89243661967, 89841160270

Нашедших паспорт и трудовую книжку на имя Местникова Игоря Михайловича просьба вернуть за вознаграждение.
Тел. 89244679902, 89142303107

Продаем емкости: для воды 2,2 м3 — 12 т.р., для септика 4,5 м3 — 30 т.р.
Также принимаем заказы.
Тел. 89248699501, 25-1-49

Продаю Тойота-Суксид 2004 г.в. б/п, 4 WD, МКПП, п/супер, сигналка, а/з, тонировка, TV-DVD, поднята. Цена — 300 т.р. Резина — 175/65/R14 — 2 шт.
Тел. 89841047444

Продаю 3-хкомн. квартиру, площадь — 80 м2. Цена — 650 т.р.
Тел. 89142621323, 89142940317

Магазин «Автозапчасти» переехал из ТЦ «Уют» по адресу: с. Намцы, ул. Ойунского, 2 (здание «Охотобщества»)
Продаю Toyota Belta 2007 г.в., цвет серебристый, пригнан в январе 2011 г. в отличном состоянии за 420 т.р. Торг возможен, ваши варианты обмена на авто не ранее 2002 г.в.
Тел. 89243678052, 89246631551

16, 18 лафет, буруус уонна акылаат маһын атылыгыт.
Тел. 89248699920, 89841010818

Продаю 2-хкомн. благ. квартиру в каменном доме в центре с. Намцы с торгом.
Тел. 89644164463, 89241688142

В соответствии с Земельным кодексом РФ, информируем о предоставлении в аренду земельных участков, находящихся на территории МО «Ленский наслег»:

1. ул. Чернышевского, д. 62, корп. 2, с разрешенным использованием: под индивидуальное жилищное строительство, общей площадью — 1144 кв.м.

Обращаться к землеустроителю МО «Ленский наслег»

SAХATELEKOM
Подключение 299 руб.*
НОВЫЕ тарифные планы
Тарифный план | Трафик 300 | Трафик 600 | Трафик 1000
Абов. плата (руб./мес.) | 490 | 790 | 1090
Включенный лимит интернет-трафика, МБ | 300 | 600 | 1000
Стоимость внешнего трафика, при превышении включенного в ТП лимита, руб./МБ | 1,60 | 1,50 | 1,40
Плата за зонный трафик (руб./МБ) | 0,35 | 0,35 | 0,35
Входящий локальный трафик | бесплатно | бесплатно | бесплатно

ПОЛОЖЕНИЕ
конкурса якутского фольклора
(тойук, дэгэрэн ырыа, хомус)

Сроки проведения: 21 июня 2011 г.
Место проведения: ПККиО с.Аппаны МО «Хатын-Арынский наслег»
Организаторы: Управление культуры и духовного развития администрации МО «Намский улус», МУ ЦД «Хомус» МО «Партизанский наслег», МКДУ «Центр досуга «Алгыс» МО «Хомустахский 1 наслег».
Цели и задачи:
- обеспечение сохранности духовной культуры народа саха;
- пропаганда и развитие различных жанров якутского фольклора;
- выявление и поддержка новых талантливых исполнителей;
- сохранение эпического наследия как живой исполнительской традиции;
- включение эстетических и нравственных ценностей эпохи в духовный мир современного человека;
Условия проведения конкурса:
На конкурс якутского фольклора приглашаются все желающие – исполнители якутского фольклора по жанрам:

- тойук: солисты;
- песня дэгэрэн: солисты, ансамбли.
- хомус: солисты, дуэты и ансамбли
Тема свободная. Время выступления не более 7 минут. Все участники должны быть в якутской национальной одежде. Возраст участников от 18 лет и выше. Регистрационный взнос с одного участника – 300 руб., с ансамблей – 500 руб. Собранные организационные взносы включают в себя расходы, связанные с проведением данного конкурса.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Критерии оценки в конкурсе:
- высокое исполнительское мастерство;
- техника исполнения;
- сценическая культура;
- полное раскрытие темы и образа.

Награждение:
Решением жюри будут определены победители конкурса по жанрам. Победители награждаются дипломами лауреата и дипломами. Всем участникам вручается сертификат участия.

Состав жюри:
- компетентное жюри по жанрам до 5 человек. Решение жюри обжалованию не подлежит.

Адрес оргкомитета: с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, Управление культуры и духовного развития администрации МО «Намский улус», каб. 212, тел: 41-501, 25-713, 25-395.

БИЛЭРИИЛЭР

ПОЛОЖЕНИЕ
конкурса запевал осуохаа

Сроки проведения: 21 июня 2011 г.
Место проведения: ПККиО с.Аппаны МО «Хатын-Арынский наслег»
Организаторы: Управление культуры и духовного развития администрации МО «Намский улус», МУ ЦД «Сарыал» МО «Едейский наслег».
Цели и задачи:
- выявление современного состояния, пропаганда и развитие якутского кругового танца – осуохай;
- сохранение преемственности песенного творчества народа саха;
- приобщение молодежи к духовному наследию традиционной культуры;
- выявление новых талантливых запевал кругового танца – осуохай.
Условия проведения конкурса:
На конкурс запевал осуохаа приглашаются все желающие.
Все участники конкурса должны быть в якутской национальной одежде.
Регистрационный взнос с одного участника – 300 руб. Собранные организационные взносы включают в себя расходы, связанные с проведением данного конкурса.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет. Порядок выступления определяется путем жеребьевки.

Критерии оценки в конкурсе:
- использование основных канонов якутского кругового танца – осуохай;
- сила голоса и красота тембра;
- мастерство художественного слова;
- исполнительское мастерство;
- техника исполнения;
- полнота национального костюма;
- широта тушулгэ участников осуохаа.

Награждение:
Победители награждаются дипломами лауреата и дипломанта, специальными призами. Всем участникам вручается сертификат участия.

Состав жюри:
- компетентное жюри в составе 5 человек. Решение жюри обжалованию не подлежит.

Адрес оргкомитета: с. Намцы, ул. Октябрьская, 1, Управление культуры и духовного развития администрации МО «Намский улус», каб. 212, тел: 41-501, 25-086, 8924 -369-1904.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет. Порядок выступления определяется путем жеребьевки.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Для желающих принять участие в конкурсе необходимо до 20 июня 2011 г. подать заявку в оргкомитет.

Биһиги дьэ кэргэн ытык-мааны ийэбит, эбээбит, хос эбээбит, үлэ, тыыл, культура ветерана, Нам сэлээнэтин Ытык киһитэ Федорова Мария Никитична бэс ыйын 12 күнүгэр күн сириттэн барбыта 40 хонугун туола.

Күни бу сир үрдүгэр 84 сүл олоордо, олобууну аахсыт, көнөтүк, түбүктээх үлэлээх, дьон ортотугар олон ааста. Ийэбит Уус-Алдан улуунун Дүпсэ нэһилиэгэр төрөөбүтү, эрдэ төгүрүк тулай аах хаалан олох ыарахаттарын намчы саныгар сүгэн улааппыта. Оҕо сааһа сэрби ыар сылларын ааспыт. Кыайы кэлэрин туһугар сынньанары билбэккэ, ачыктыыры аахсыбакка, улахан дьон кытта тэнгэ үлэлээбит. Иипит убайа сэрбигэ ыгырыллан баран, кыргыһыга ылбыт бааһыттан ыалдьан өлөн Ленинград уобалаһыгар Боровичи селоба көмүс уңуоҕа хаалбыта. Ол кэмтэн аймактык кэрийэн Бороҕонго, Горнайга, Дьокуускайга оскуола үөрэммитэ, онтон кинилэр көмөлөрүнэн Дьокуускайдаагы культурнай-сырдатар оскуола библиотекарь идэттигэр үөрэммитэ.

Бу училищега үөрэнэ сылдьан олохун добурун Протопопов Афанасий Андреевичи көрсөн ыал буолан, 1949 с. үөрэхтэрин бүтэрэн, Намга ананан кэлэллэр. Ийэбит оҕо библиотекатыгар библиотекардыр, аҕабыт культура отделын инструкторунан, онтон сэдэйдиссэинэн өр сүл үлэлээннэр пенсияга тахсаллар.

Эдэр сааһа эргэ библиотекаҕа ааспыт, 3 оһохтооҕо, мастарын бэйэлэрэ эрбээн, хайтан хааччыбыттара. Үлэтир усулуобуйа мөлөтө, олус тымныы этэ. Ол да буоллар оҕо аймаҕы кэрэ, сырдыкка угуйа, кинигэни таптырга үөрэтэн, таларга сүбэ онорон, көмөлөһөн, үүнэр көлүөнэни иитиҥэ элбэх сыратын биэрбитэ. Библиотекортан кинигэни кини талан таһара. Ол сабана сарсыарда 10-тан киһэ 7-8 ч. диэри үлэлиллэрэ. Биһиги кини үлэтиктэн кэлэригэр ас буһаран бэлэмнээн, олус күүттэриб, туннуктэн арахсыбат этибит, иһрин көрдөхпүтүн үөрэн остуолбутун тардан барарбыт. Өрөбүл күнүгэр бурдук ас буһарара, онно олох бырааһыннык этэ, ол миннигэс сыта билигин да мунуубутугар биллэр. Иккиэн күнү быһа үлэтир буоланар, биһиги бэйэбитин көрүнөн улааппытыт. Кинилэр кыра аймактарыгар өрүү аймактарыт оҕолор олон үөрэнэллэрэ, олус эйэлээх буоларбыт. Саһын аайы аҕабыт дойдутугар II Хомустааха Бэттиэмэлээх сайылыкка сайылы тахсарбыт. Ол айна бэйэ-тэ туспа событе этэ. Сороҕор оһуһунан, атынан, массыннан, тракторунан тахсарбыт. Олус үчүгэй өйдөбүл хаалан, билигин да тахса турабыт. Ийэбит төһө да оронго сытар, тахсыа турара, сайылыкка тийдэбинэ элчигирэ, сэргэхсийэрэ. Ийэбит ыалларын кытта олус эйэлээх этэ, күн аайы кэрийэн кэлэрэ, оччоҕо олус астынара. Дьон-сэргэ кинини убаастыллара, оҕо аймак көрүстэтин дороболоһо, махтана сылдыааччылар.

Күн күбэй ийэбитигэр, эбээбитигэр, хос эбээбитигэр бары мунура суох махтанабыт, кининэн киз туттабыт, холобур онгоһобут, кини сырдык мөссүөнүн умнуохпун соҕуо, үйэ-саас кэпсэл онгоһобуот.

Ийэбитин тиһэ суолугар атаарар ыарахан күннэрибигэр күүс-көмө буолбут, биһиги аһыбытын тэнгэ үлэтибигэр ыраах-чугас аймактарыгар, биргэр үлэлээн ааспыт улуустаагы библиотека коллективигэр (Софронова М.Р.), культура профсоюзугар (Горохова Р.Н.), уолаттарын үлэтир «Электра» маҕаһын коллективигэр (Винокуров И.Н.), убайыт үлэтир «Быткомбинат» үлэтиртэригэр, биргэ үөрэммит дьүөгэлэрибигэр, ийэбит чугас ыаллара, урут олоһу чугас ыалбыт Ильинэргэ, ийэбит чугас дьүөгэтэ, биһигэ саамай көмөлөспүт киһибиһигэр Эверстова А.Г., ийэбит дьүөгэлэригэр сүгэн көмөбүт-өйбүлүгү иһин сиргэ тийэ сүгүрүһүн туран барба махталбытын тиздэбит уонна баарыбыт кытаанах доруобуйаны, тус олоххутугар, дьэ кэргэттэригэр бары үчүгэйи, дьолу-саргыны!

Күндү таптааллаах ийэбит, үһүн дьылларга быралыйар быраһаай, эн хайан да ырайга тийбит буолуохтааххын.

Оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэннэрэ, күтүөттэрэ, кийинтэрэ

Балтыбар, эдийибитигэр Татьяна Ивановна, быраатыгар Павелга, балтыгар Тоняга убай-дара, уола ШЕПЕЛЕВ Петр Петрович эмиксэ ыалдьан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. Эдийибит Валентина Ивановна уонна бары Протопоповтар Биригэ үлэтир коллегабытыгар, 1 N-дэх орто оскуола учууталыгар Виктор Михаил Леонидовичка уонна кини дьэ кэргэнигэр кинилэр таптыры ийэлэрэ, эбээлэрэ ВИКТОРОВА Матрена Михайловна ыарахан ыарыытан күн сириттэн туораабытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. Биология, химия, география методолоһуучу учууталлара	Күндү убайыт, аҕабыт, таайыт САВИНОВ Михаил Егорович уһун, ыарахан ыарыытан олохтон туораабытынан саҕасытыгар, бырааппытыгар уонна кини дьэ кэргэнигэр дириг кутурбаммытын тиздэбит, аһыгытын тэнгэ үлэстэбит. Намтан Савиновтар, Макаровтар, Апросимовтар, Дьокуускайтан Дьяконовтар, Савиновтар, Терешкиннар, Аскеритовтар, Хамабаттан, Кириэс-Халдыайтан Савиновтар Таптыр балтыбытыгар, эдийибитигэр Марфа Прокопьевнага, бырааппытыгар Александрга таптааллаах кэргэнэ, аҕалара, эһээлэрэ САВИНОВ Михаил Егорович ыарахан ыалдьан өлбүтүгэр дириг кутурбаммытын тиздэбит. Биригэ төрөөбүтүгэр Хатырыктан, Намтан, Модуттан, Аргуновтар, Крымковтар, Ивановтар, Гороховтар, Сухомсовтар, Охлопковтар, Алма-Аттан Оразолиевтар Биригэ үөрэммит табаарыспытыгар Савинова Марфа Прокопьевнага таптааллаах кэргэнэ САВИНОВ Михаил Егорович уһун, ыарахан ыарыытан күн сириттэн барытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. Хатырык орто оскуолатын 1984 с. ытык оҕолуктара Администрация и коллектив «Почта России» ыраахтан глыбокое соболезнование почтально Намцы ОПС Савинов И.М. по поводу безвременной кончины любимого мужа САВИНОВА Михаила Егоровича. Коллектив ОПС Намцы
Күндү табаарыспытыгар Пинигина Александра Леонидовна, кини биригэ төрөөбүттэригэр, оҕолоругар, аймактарыгар күн күбэй ийэлэрэ, эбээлэрэ, хос эбээлэрэ ВИКТОРОВА Матрена Михайловна ыарахан ыарыытан күн сириттэн туораабытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. Биригэ үөрэммит оҕолор, 10 «а» кыл. 1987 с.	«Сайдам» ООО, «Байдам» ПО уонна потребкооперация ветераннара үлэ ветерана ВИКТОРОВА Матрена Михайловна ыарахан ыарыытан ыалдьан күн сириттэн барытынан кини оҕолоругар, сиэннэригэр уонна чугас дьонноругар дириг кутурбаммытын тиздэбит. Улуустаагы ыраах профсоюзта, ыраах үлэтиртэн улуустаагы профсоюзун комитета 1 N-дэх НОПО учууталыгар, президиум чилиэнигэр Виктор Михаил Леонидовичка ийэтэ ВИКТОРОВА Матрена Михайловна ыарахан ыарыытан ыалдьан күн сириттэн барытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. Биригэ үөрэммит табаарыспыт Попова Евдокия Леонидовна таптааллаах аҕата ВИКТОРОВ Леонид Леонидович, ийэтэ ВИКТОРОВА Матрена Михайловна уу-субуу ыарахан ыарыытан олохтон туораабытыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит. 10 «в» кыл. биригэ үөрэммит оҕолоро
Күндү таптыры кэргэним, аҕабыт, эһээбит САВИНОВ Михаил Егорович б.д. бэс ыйын 7 күнүгэр ыарахан ыарыытан олохтон туораабытын бары билэр дьонугар, табаарыстарыгар, аймактарыгар диригник кутурбаммытын тиздэбит. Кэргэнэ, уола, кийинтэ, сиэннэрэ	Таптааллаах күндү бырааппыт, убайыт ПЕТРОВ Алексей Алексеевич эдэр сааһыгар ыарахан ыарыытан соһуочу олохтон туораабытын кэргэнигэр, оҕолоругар, чугас аймактарыгар, добурунугар дириг кутурбаммытын тиздэбит. Биригэ төрөөбүт эдийиэ, убайа, балта, быраата, күтүөтэ
Истинник саныр, таптыр убайыт САВИНОВ Михаил Егорович уһун, ыарахан ыарыытан өлбүтүнэн кэргэнигэр Марфа Прокопьевнага, уолугар Александрга, кийинтэригэр Мусынага уонна сиэннэригэр дириг кутурбаммытын тиздэбит. Биригэ төрөөбүт быраата, балтылара уонна кинилэр дьэ кэргэттэрэ	Күндү биригэ үөрэммит дьүөгэбит, табаарыспыт НАХОДКИНА Сардана Николаевна эдэр сааһыгар соһуочу олохтон туораабытын бары чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит. 1987 с. вып., Хамабатта

КЭРИЭСТЭБИЛЭР

Күндү киһибит, таптааллаах кэргэним, ийэбит, эбээбит, оҕом, балтыбыт, эдийибит Соловьева Евдокия Константиновна ыарахан ыарыытан күн сириттэн күрэммитэ бэс ыйын 15 күнүгэр номнуо биер сылын туолар. Кини 1951 сыллааха Уус-Алдан улуунун Курбунах нэһилиэгэр Константин Константинович уонна Анна Дмитриевна Бурнашевтар дьэ кэргэттэригэр иккис оҕонор төрөөбүтэ.

1969 с. 1 Хомустаах орто оскуолатын үөрэнэн бүтэрбит уонна «Оскуола-производство-үрдүк үөрэх» девизинэн «Нам» совхоз Үөдэй отделениетыгар доярканан үлэти тахсыбыта. Аатырбыт ыанньыксыт Шестаков Н.Р. саппаттынан иккис сүл үлэлээбитэ. 1972 с. Дьокуускайдаагы тьа хаһаайыстыбатын техникумун зоотехник салаатыгар үөрэнэ кирибит уонна 1975 с. бүтэрбитэ уонна «Нам», «Комсомольский» совхозтарга зоотехнигынан, лаборантынан үлэлээбитэ. Кэлин пенсияга тахсар диэри Үөдэй детсадыгар үлэлээбитэ. Үтүө суобастаах үлэтин иһин элбэх грамотанан, араас знактарынан наҕараадалааммыта.

1976 с. ыал буолан 3 уол оҕону төрөппүтэ. Барыларын көрөн-истэн, үөрэттэрэн атахтарыгар туруорбута. Обуруот аһа ыһарын, сибакки олордорун сөбүлүүрү. Кэрэ эйгэтигэр тардыһара, ырыаны, үгүкүүнү сөбүлүүрү, эдэр сылдьан бэйэтэ үгүкүүлээн араас концерттарга кытара.

Сүрдээх сэмэй, сымнаах майгылааба. Ханна да үлэлээтэр, ханна да сырыттар дьонго-сэргэбэ сөбүлэтэрэ, күлэ-үөрэ сылдьара. Үөрдэбинэ-көттөбүнэ, аһылынабына элбэх кэпсээннээх буолара.

Күндү киһибит аны мичилийбининэн кириэн кэлбэт. Кини ситэ олохтоох олоһун оҕолоро, сиэннэрэ салгыахтара. Кини сырдык мөссүөнү бу сиргэ баарыт туһугар сүрэхпитигэр, өйбүтүгэр-санаабытыгар өрүү баар буолуо.

Кэргэнэ, оҕолоро, кийинтэ, сиэнэ, ийэтэ, биригэ төрөөбүттэрэ, аймактара

Биһиги күндү аҕабыт, эһээбит, хос эһээбит, тыыл, үлэ ветерана, нэһилиэк Ытык убаата Петров Иннокентий Николаевич ыарахан ыарыытан олохтон барбыта бэс ыйын 13 күнүгэр 40 хонуга туолар.

Кини 1927 с. ыам ыйын 15 күнүгэр 1 Хомустааха төрөөбүтэ. Оҕо эрдэбиттэн ыарахан үлэбэ эриллэн улааппыта, сэрби ыар сылларын бэйэтин харыстаммакка үлэлээбитэ. 5 кылааска үөрэнэр чороччу улаатан эрэр уолу куоракка МТС трактористар курстарыгар үөрэттэрэ ыталлар. Онтон ыла колхоз ыарахан үлэтин саныгар сүкпүтэ. Сэрби сыллаарыгар, сүт-кураан кэмигэр аҕабыт бэйэтин саастылаахтарын кытта Ийэ дойдуга, дьон-норуот инники кэскилин, Кыайы туһугар өрө күүрүүлээхтик үлэлээбитэ.

1948 с. аҕабыт Мэнэттэн төрүттээх Мотьяны кэргэн ылан 46 сүл эйэ-дэмнээхтик олонор, 4 оҕону төрөтөн атахтарыгар туруоран 8 сиэн, 2 хос сиэн таптааллаах эһээтэ буолан, олох дьолун билэн бу орто дойдуттан барда. Аҕабыт эдэр эрдэбинэ саха киһитигэр бэрт бөдөн, уһун, ыраас сэбэрээтэ, ис-иһиттэн ыраас-чэнчик көрүнүстээх этэ. Барыбытыгар үтүө холобур буолара. 1966 с. ССКП чилиэнэ, коммунистическай үлэ ударнига, нэһилиэк сэдэбин депутатунан, общественной дружиннигынан үлэлээбитэ. Пенсияга да

Кэргэнэ Анастасия Ананьевна, кыһа Машенька, күтүөтэ Андрей

Кэргэнэ Анастасия Ананьевна, кыһа Машенька, күтүөтэ Андрей

Редактор В.Г. КАСЬЯНОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 41496;; бухгалтерия — 41141; факс — 41141; редакционнай-издательской ситим — 41332

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуунун «Э сиэли» хаһыат редакцията» государственной учреждении. Маасабай информация средстволарын туһунан РФ сокуоннарын туһунан хонтуроллуур уонна регистрациялыыр РФ бэчээккэ Госкомитетын СР региональной управлениетыгар 2003 с. бэс ыйын 20 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ПИ №19-0428.
Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэтигин, дьыэтиг аадырыһын чопчу ыйы. Редакцияга кирибит суруктар төннөрүллүбэтэр. Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата.
678380, Саха Республикага, Нам улууна, Нам сэлэ, Заложной ул. 4.
E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

«Э сиэли» хаһыат
РИС таһылына, та ылынна уонна бэчээттир сыаҕар бэчээттэнэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная ул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис
Кө үл саныанан атыыланар
Индексэ — 54889. Тираһа — 2335
Бэчээккэ илии баттанна графика — 12:00 ч. 10.06.2011 с.
Бэчээккэ илии баттанна — 11:20 ч. 10.06.2011 с.

